

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

voltijd/deeltijd/duaal

Hogeschool van Amsterdam

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
voltijd/deeltijd/duaal

Hogeschool van Amsterdam

CROHO nr. 34616

Hobéon Certificering

Datum:

9 december 2013

Auditpanel:

Dhr. drs. G.J. Stoltenborg

Mw. prof. dr. M. de Bie

Mw. drs. A. Menger

Dhr. S. Bax

Secretaris:

Dhr. drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	29
6.	AANBEVELINGEN	31
BIJLAGE I	Scoretabel	33
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	35
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	39
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	41
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	45
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	47

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool van Amsterdam
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, november 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
registratienummer croho	34616
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Social Work
aantal studiepunten	240 ec
afstudeerrichtingen	Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker
onderwijsvorm ¹	Competentiegericht
locatie	Amsterdam
varianten	Voltijd, deeltijd, duaal
relevante lectoraten	<i>Outreaching</i> werken en innovatie Implementatie van effectieve interventies in de jeugdzorg
datum audit / opleidingsbeoordeling	15 oktober 2013

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding**, voltijd, deeltijd, duaal.
Bron: Kritische Reflectie MWD, juni 2013.

Instroom (aantal)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
▪ voltijd	221	234	280	318	449	-
▪ deeltijd	20	21	28	26	27	-
▪ duaal				22	19	-
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012
▪ voltijd	38,5	29,9	33,9	30,0	35,1	-
▪ deeltijd	32,1	15,4	26,5	11,1	40,0	-
▪ duaal	25,0	35,7	33,3	23,5	46,2	-
uit de bachelor				2006	2007	2008
▪ voltijd				17,1	16,1	6,6
▪ deeltijd				20,0	15,8	9,1
▪ duaal				50,0	16,7	11,1
rendement (percentage)				2006	2007	2008
▪ voltijd				78,8	83,9	77,9
▪ deeltijd				70,0	89,5	72,7
▪ duaal				50,0	83,3	77,8
docenten (aantal + fte)	aantal		Fte			
▪ voltijd	64		40,69			
opleidingsniveau docenten (percentage)²	Bachelor		Master		PhD.	
▪ Voltijd, deeltijd en duaal	47		53		3	
docent-student ratio³						
▪ voltijd	1:29					
▪ deeltijd	1:45					
▪ duaal	1:29					
contacturen (aantal)⁴	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar		
▪ voltijd	11,2	9,7	1,2	5,1		
▪ deeltijd en duaal	5,6	4,6	4,5	3,7		

² Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

³ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁴ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding. Een contactuur is een onderwijsuur waarbij een docent fysiek aanwezig is. Het aantal vermelde contacturen is het aantal klokuren gedeeld door 42 kalenderweken. Aantal klokuren voltijd: jaar 1: 468, jaar 2: 408, jaar 3: 50, jaar 4: 213. Aantal klokuren deeltijd en duaal: jaar 1: 234, jaar 2: 193, jaar 3: 188, jaar 4: 155.

2. SAMENVATTING

Het beroep waarvoor Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) opleidt heeft een eigen beroepsprofiel, beroepsvereniging, beroepscode, tuchtrecht en beroepsregister. MWD leidt op voor functies op een breed terrein waaronder het algemeen maatschappelijk werk, de jeugdzorg en de jeugdhulpverlening, schoolmaatschappelijk werk, gezondheidszorg, gehandicaptenzorg en verslavingszorg. De MWD'er zet zich in voor het tot hun recht laten komen van mensen in interactie met hun omgeving. Hij ondersteunt en begeleidt het sociaal-psychisch functioneren van mensen en helpt hen om zich zo goed mogelijk te ontplooiën naar hun eigen aard, behoeften en opvattingen, rekening houdend met de omgeving waarbinnen dit gebeurt.

Beoogde eindkwalificaties

De door de opleiding gehanteerde visie en het profiel zijn duidelijk verwoord en passen bij deze Amsterdamse opleiding. In dit verband zijn de minoren 'Diversiteit en grootstedelijkheid' en 'Outreaching werken' adequaat gekozen en dus passend bij de visie en het profiel.

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding, geformuleerd als competenties, in de varianten voltijd, deeltijd en duaal zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie goed, gelet op de volgende door het auditpanel vastgestelde feiten. De competenties zijn in landelijk verband vastgesteld en steunen op publicaties die aansluiten bij de eisen uit het werkveld. De vertaling van die eisen in competenties is op adequate wijze gebeurd. De niveauaanduiding is helder uitgewerkt in de vorm van een niveautaxonomie. De onderzoekscomponent is voldoende in de competenties verankerd. De internationale component van de opleiding krijgt met name vorm binnen de regionale, Amsterdamse, context.

Het is positief dat de opleiding ook zelf, binnen de kaders van het regelmatig overleg met haar werkveldadviescommissie, de set competenties en het hiervan afgeleide studieprogramma tegen het licht houdt.

Op grond van de uitwerking van de competenties, de aansluiting van de opleiding bij de eisen van het beroepenveld, het feit dat de opleiding de vakinhoudelijke kant van het studieprogramma regelmatig tegen het licht houdt, komt het auditpanel bij Standaard 1 tot het oordeel: goed.

Onderwijsleeromgeving

De opleiding stelt aan het curriculum, de docenten en studenten duidelijke eisen die toetsbaar zijn en biedt de student een studeerbaar programma dat duidelijk is gestructureerd voor de verschillende varianten. Tevens biedt de opleiding studenten begeleiding die afgestemd is op de doelgroep.

De uitwerking van de verschillende studieonderdelen voor de varianten is adequaat. De plaatsing van studieonderdelen binnen de onderscheiden programmalijnen is adequaat en laat zien waar de opleiding accenten legt. In het programma zijn de onderzoeks- en de praktijkcomponent vertegenwoordigd. De lector speelt bij het verder vormgeven van en het borgen van de kwaliteit van de onderzoekscomponent een belangrijke rol.

De docenten zijn voorbereid op hun taak en betrokken bij de vakinhoudelijke vormgeving van de curricula. Het aantal master afgestudeerde docenten stijgt de komende jaren, het aantal promovendi mag omhoog. De beoordelingscyclus van het personeel is helder gestructureerd. Afspraken op dit terrein legt de opleiding vast.

De minoren die de onderwijsinstelling aanbiedt, zijn adequaat en passend bij het palet aan opleidingen binnen het Domein Maatschappij en Recht. De instroomvereisten zijn conform de wet- en regelgeving op dit terrein.

Resumerend stelt het auditpanel vast dat de opleiding in staat is om een samenhangende en voldoende uitdagende leeromgeving voor studenten te realiseren. De kenniscomponent is in het programma terug te vinden. Docenten zijn toegerust voor het verzorgen van het onderwijs. Het auditpanel komt, gelet op het bovenstaande, bij Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding heeft op het terrein van toetsing de afgelopen jaren een forse kwaliteitsslag gemaakt; op onderdelen is er nog sprake van *work in progress*. De examencommissie en de toetscommissie functioneren in voldoende mate, waarbij laatstgenoemde verantwoording aflegt aan de examencommissie. Het takenpakket van beide commissies is vastgelegd.

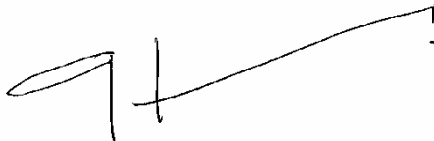
Toetsprocedures zijn de afgelopen jaren verbeterd, waarbij de opleiding docenten nauw betrekt om voldoende draagvlak te creëren. De kwaliteit van toetsen is voldoende, al zou de inhoudelijke diepgang van de vraagstelling beter kunnen.

De opleiding kent een uitgebreid afstudeertraject. Daarin toetst zij het eindniveau/de competenties op verschillende manieren. De verschillende afstudeerproducten, waaronder de scriptie en het portfolio, zijn op bachelorniveau. De wijze van beoordeling van de scripties is adequaat. Het auditpanel komt bij Standaard 3 tot het oordeel 'voldoende'.

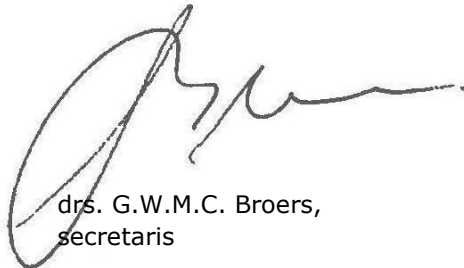
Algemene conclusie:

Het auditpanel constateert dat de Hogeschool van Amsterdam erin geslaagd is een opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan te bieden die voldoet aan de wensen van het werkveld en van studenten. De opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening van de Hogeschool van Amsterdam is een opleiding op bachelorniveau. Het eindoordeel van het auditpanel voor deze opleiding is 'voldoende'.

Den Haag, 9 december 2013

drs. G.J. Stoltenborg,
voorzitter

drs. G.W.M.C. Broers,
secretaris

3. INLEIDING

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD) is één van de opleidingen binnen de Hogeschool van Amsterdam (HvA) die deel uitmaakt van het Domein Maatschappij en Recht (DMR). De HvA kent zeven domeinen, elk onder leiding van een domeinvoorzitter die hiërarchisch rechtstreeks onder het CvB valt. Aan het hoofd van de opleiding MWD staat de opleidingsmanager, die op zijn beurt direct valt onder de domeinvoorzitter.

De opleidingsmanager van MWD en het managementteam leiden de opleiding. Zij zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, voor de kwaliteit van het primaire proces. De opleiding verzorgt het onderwijs binnen de kaders van het opleidingsbeleid. Zij kent een examencommissie die de toetscommissie gemandateerd heeft taken op het terrein van toetsen/toetskwaliteit uit te voeren. Wij besteden daar in Standaard 3 aandacht aan. Verder kent de opleiding een werkveldadviesraad, organiseert zij alumnibijeenkomsten, is een opleidingscommissie benoemd waarin docenten en studenten zitting hebben en is een studievereniging in oprichting.

De opleiding heeft ruim 1300 studenten en kende in het studiejaar 2012-2013 een numerus fixus voor de voltijdvariant. Voor het studiejaar 2013-2014 is géén numerus fixus aangevraagd; wel voert de opleiding 'welkomstgesprekken' met potentiële studenten. Afgezet tegen de andere MWD opleidingen in de Randstad, scoort de Amsterdamse MWD opleiding het hoogst in de Keuzegids Hoger Onderwijs. Op de landelijke ranglijst van MWD opleidingen scoort zij een zevende plek. Studenten beoordelen de opleiding in de recente Nationale Studenten Enquête (NSE) met een ruime voldoende.

Hoewel het onderdeel 'kwaliteitszorg' geen onderdeel uitmaakt van de accreditatie en de instellingstoets van de HvA recent positief is afgesloten, willen wij op deze plaats in het rapport toch kort een aantal aspecten rond kwaliteitszorg noemen. Op deze wijze trekken wij een lijn van de instellingstoets op hogeschoolniveau naar de beoordeling van een individuele HvA opleiding. De kwaliteitszorg binnen MWD is direct afgeleid van het HvA-brede en domeinbrede kwaliteitszorgkader. De opleiding heeft dit beschreven in haar kwaliteitszorgplan voor de periode 2012-2015. Studenten participeren via de opleidingscommissie in de kwaliteitszorgcommissie en krijgen de gelegenheid om deel te nemen aan overleg over het curriculum en andere aan het primair proces gerelateerde onderwerpen. Docenten hebben een eigen plek binnen de kwaliteitszorgsystematiek. Zo nemen zij deel aan programma- en teamoverleg om de kwaliteitszorg te bespreken. Het werkveld tenslotte levert een bijdrage aan de inhoudelijke kwaliteit van het curriculum en neemt deel aan de ontwikkeling van de afstudeerrichting 'uitstroomprofiel jeugdzorg'. Aan dit laatste besteden wij onder Standaard 1 en 2 aandacht.

Vorige accreditatie en audit

De opleiding MWD was met een beoordeling 'goed' op 12 van de 21 facetten bij de vorige accreditatieronde in 2006-2007 als een stevige opleiding gekwalificeerd. Ook tijdens een interne audit in april 2011 bleek dat de opleiding op de meeste punten aan de maat was.

Het auditpanel dat de vorige accreditatie-audit bij de opleiding uitvoerde, vroeg aandacht voor het breder trekken van het toetsbeleid binnen de organisatie/de opleiding en beoordeelde de werkdruk onder het personeel als hoog. Ook diende de opleiding de contacten met het werkveld van docenten beter te structureren. De interne audit in 2011 noemde een aantal verbeterpunten, waaronder de borging van het kwaliteitsniveau van de stage, een overzicht van de inhoudelijke eisen waaraan het afstudeerprogramma dient te voldoen en de objectivering van de beoordeling van het bereikte bachelorniveau.

Het auditpanel heeft vastgesteld dat de opleiding deze aanbevelingen ter harte heeft genomen en voor alle genoemde onderdelen verbetering laat zien. Zo is er sprake van een breed gedragen toetsbeleid binnen de opleiding en heeft de opleiding maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen. De opleiding geeft wat betreft het structureren van de werkveldcontacten aan dat dit vooralsnog een aandachtspunt is. Inmiddels is de opleiding gestart met *invitational conferences* met het werkveld en de opleiding en zijn de contacten die de opleiding heeft, in het bijzonder haar medewerkers, met het werkveld in kaart gebracht. De examencommissie van MWD is belast met het toezien op de kwaliteit van de stageplaatsen en de werkplek voor de duale- en deeltijdvariant. Zo zijn de derde en vierdejaars toetsen bestudeerd, beoordeeld en vervolgens -waar nodig- verbeterd. Toetscriteria zijn duidelijk geformuleerd en aangescherpt en de toetsprocedures zijn duidelijker beschreven. In 2012 is een *Programma van eisen afstuderen* verschenen met richtlijnen en eisen rond het afstuderen.

Deze rapportage

Bij het beschrijven van onze bevindingen in deze rapportage is gekozen voor een tekst die geldt voor de drie varianten van de opleiding MWD. Alleen daar waar van belang, maken wij een onderscheid tussen de voltijd-, deeltijd- en duale variant.

In deze rapportage wordt naar de student verwezen met 'hij' of 'hem'. Uiteraard moet daar ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Inleiding

De opleiding MWD leidt studenten op tot de graad Bachelor of Social Work. De afgestudeerde MWD'er is een ondernemende, handelende, kritische, onderzoekende en reflexieve professional. De maatschappelijk werker is binnen dit domein een hulp- en dienstverlener die opereert op de raakvlakken van persoon en sociale omgeving.

Voor alle opleidingen binnen het sociaal agogisch domein, waartoe behalve MWD ook opleidingen zoals Sociaal Pedagogische Hulpverlening en Culturele en Maatschappelijke Vorming behoren, zijn sociaal agogische competenties vastgesteld. Dit is duidelijk beschreven in het document 'Veel takken, één stam', het kader voor de hogere sociaal agogische opleidingen in Nederland, waarin de gemeenschappelijke sociaal-agogische competenties duidelijk beschreven zijn. De MWD-functie onderscheidt zich van andere sociaal agogische opleidingen door het werken vanuit het perspectief 'cliënt en diens situatie/omgeving' (micro- en mesoniveau), en door de combinatie van materiële en immateriële hulpverlening. De maatschappelijk werker is flexibel inzetbaar, behoudt het overzicht ook in complexe situaties en weet in te spelen op veranderingen in de maatschappij en de betekenis ervan voor de situatie van de cliënt en voor de positie van het maatschappelijk werk.

Afgestudeerde MWD'ers komen over het algemeen terecht in functies op het gebied van de reclassering, de geestelijke gezondheidszorg of de jeugdzorg. Hiernaast komen maatschappelijk werkers ook terecht bij ziekenhuizen, revalidatiecentra en instellingen in de gehandicaptenzorg. In de toekomst zullen afgestudeerden steeds vaker betrokken worden bij beleidsvraagstukken en innovaties, gericht op de kwaliteit van de hulpverlening maar ook op beheersing van de kosten ervan.

Visie op het vakgebied

De opleiding beschouwt het als haar taak om op de eerste plaats studenten op te leiden tot startbekwame maatschappelijk werkers die vanuit een aantal kerntaken handelen. Zo dient de maatschappelijk werker deskundig te zijn op het terrein van theorie en methodiek en gemaakte keuzes te kunnen verantwoorden. De afgestudeerde MWD'er kent zijn plaats ten opzichte van cliënten, binnen zijn organisatie en ten opzichte van de maatschappij, waarbij hij de normen, waarden en codes hanteert die het beroep kenmerken. Hij levert een bijdrage aan werkontwikkeling door praktijkgericht onderzoek en past uitkomsten van onderzoek toe in de eigen werkomgeving. Hij neemt kennis van nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied en wisselt hierover van gedachten met andere beroepsbeoefenaren. Specifiek voor de 'Amsterdamse situatie' geldt dat de MWD'er kan omgaan met de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de Amsterdamse grootstedelijkheid met haar specifieke problematiek.

Als uitgangspunt bij deze missie kiest de opleiding voor de beroepenstructuur in de zorg en welzijnssector en de sociaal agogische domeincompetenties uit de eerder genoemde publicatie 'Veel takken, één stam'.

Het is mede de visie op het vakgebied die ertoe leidde dat de opleiding zich versterkt richt op de jeugdzorg. Dit is vertaald in een afstudeerrichting 'Uitstroomprofiel jeugdzorgwerker' die in 2010 door de Sectorraad Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs (HSAO) is geaccordeerd. Studenten kunnen het uitstroomprofiel jeugdzorgwerker volgen in het derde studiejaar. Overigens bieden meerdere sociaal agogische opleidingen dit uitstroomprofiel aan, onder andere de Zeeuwse opleiding Social Work. Het uitstroomprofiel sluit in voldoende mate aan bij de competenties die de MWD'er moet bereiken (zie hierna).

Profilering

In dit verband mag het grootstedelijk profiel van de opleiding niet onvermeld blijven. De opleiding werkt dit profiel de komende jaren verder uit in het majorprogramma. De minor diversiteit en grootstedelijkheid biedt de opleiding behalve in het Nederlands ook aan in het Engels. De lector speelt hierbij een belangrijke rol. De minor 'outreaching werken' die de lector verzorgt, is ingebed in het Kenniscentrum Maatschappij en Recht en sluit aan bij recente ontwikkelingen binnen het regionale, grootstedelijke werkveld. Breder, in HvA-verband, is er sprake van een zogenoemd profielpunt *Urban Vitality* dat al voor een deel is terug te vinden in de profielpunten van MWD, maar dat nog in het curriculum verwerkt moet worden.

Competenties van de opleiding

Het Landelijk Opleidingsoverleg MWD heeft 27 opleidingskwalificaties opgesteld, geformuleerd in de vorm van competenties. De MWD opleidingen overleggen op landelijk niveau jaarlijks over de actualiteit van het beroepsprofiel en de beroepscompetenties. De MWD opleiding van de HvA heeft in het studiejaar 2006-2007 een competentieprofiel opgesteld, waarin de taakgebieden, de kerntaken, de kenmerkende beroepssituaties, de competentiematrix (zie hierna) en de kennisbasis zijn opgenomen. Nadien heeft de opleiding de competenties aangepast aan het nieuwe landelijke opleidingsprofiel uit 2010. De opleiding werkt momenteel met negen competenties, die een herformulering zijn van de landelijke competenties.

De competenties liggen dicht bij de beroepstaken van de MWD'er. Er is daarbij niet gekozen voor een één op één vertaling van de beroepscompetenties van de maatschappelijk werker naar opleidingscompetenties. De opleiding legt meer de nadruk op methodische deskundigheid, ontwikkeling van de student als beroepspersoon en de ontwikkeling van een student tot een professional met een eigen (beroeps)identiteit.

De opleiding heeft in de competentiematrix de samenhang beschreven tussen de door haar ge(her)formuleerde negen competenties, de competentie inhoud MWD van de HvA en de 27 opleidingskwalificaties van het Landelijk opleidingsprofiel MWD. Deze 27 opleidingskwalificaties uit het landelijk profiel zijn daarbij teruggebracht tot een hanteerbaar aantal van negen competenties. Deze competenties hebben elementen van kennis, houding en vaardigheden in zich en kunnen beschouwd worden als profielkenmerken: wat onderscheidt de maatschappelijk werker van andere beroepsbeoefenaren binnen de sociaal agogische sector. De competenties zijn leidend voor de toetsing en inhoud van het onderwijsaanbod van MWD.

Ter illustratie geven wij het volgende voorbeeld voor de eerste MWD HvA competentie: 'Methodisch werken met individuen, gezinnen en groepen'.

Competentie	Competentie inhoud MWD HvA	Eindkwalificatie Landelijk opleidingsprofiel MWD	Nr. eindkwalificatie in Landelijk opleidingsprofiel MWD
1	Methodisch werken met individuen, gezinnen en groepen	Contact, samenwerken	1
		Interculturele communicatie	9
		Beeldvorming probleem	2
		Hulpverleningsplan maken	3
		Regulatieve cyclus hanteren	4
		Methodisch werken inclusief rapportage	5
		Evalueren, afsluiten	6
2	Etc.		

Niveau

De opleiding besteedt nadrukkelijk aandacht aan het bepalen van het niveau van de set competenties. De competenties dekken de Dublin Descriptoren en sluiten daarmee aan op zowel de nationale als de internationale eisen ten aanzien van het bachelorniveau.

De opleidingscompetenties zijn door de opleiding uitgewerkt in meetbare indicatoren. Ook heeft de opleiding het startbekwaamheidsniveau voor de competenties beschreven als een verdere concretisering van de Dublin Descriptoren.

Het niveau van de student wordt bepaald door een aantal variabelen. Hiertoe behoren onder andere de mate van complexiteit van de aangereikte problematiek, de mate van zelfstandigheid bij de uitvoering van een taak, het kennisniveau van de studenten en de wijze waarop en de mate waarin de student zijn handelen kan motiveren en daarbij gebruik maakt van de theorie/bronnen. Dit is een adequate wijze om het niveau van de MWD'er te operationaliseren, zo stelt het auditpanel vast.

De opleiding onderscheidt drie niveaus van complexiteit. Het eerste niveau betreft het oriënteren door de student op het beroep. Het tweede niveau is vooral beroepsvoorbereidend en beroepsvormend. Het derde niveau is verdiepend en leidt tot een startbekwame MWD'er. Deze niveau-indeling komt terug in het toetsbeleid van de opleiding en in de niveautaxonomie.

De opleiding heeft de niveautaxonomie goed uitgewerkt. Binnen deze taxonomie onderscheidt de opleiding drie fases. In fase 1 is de taak 'eenvoudig gestructureerd' en is er sprake van een bekende, eenvoudige context. In fase 2 is de taak complex, maar nog gestructureerd. Ook hier is de context bekend. In fase 3 tenslotte is de taak complex en ongestructureerd, de context onbekend, complex en multidisciplinair. In fase 1 is sprake van veel begeleiding en ondersteuning, in fase 2 voert de student taken uit onder begeleiding en in fase 3 moet de student in staat zijn om zelfstandig een taak uit te voeren. Vervolgens heeft de opleiding de drie fasen geoperationaliseerd en daarbij, naar analogie van de Dublin Descriptoren, onderscheid gemaakt in:

- Kennis en inzicht,
- Toepassen,
- Oordeelsvorming,
- Communicatievaardigheden,
- Leervaardigheden,
- Reflectie.

Ter illustratie van deze niveautaxonomie geven wij, verkort, fase 1 weer.

Fase 1		
Taak: eenvoudig gestructureerd	Begeleiding: veel begeleiding en ondersteuning. Niet zelfstandig	Kennis en inzicht: kan kennis reproduceren, beheerst basiskennis, maakt gebruik van bronnen.
		Toepassen: kan pas geleerde kennis toepassen in eenvoudige casuïstiek met behulp van theorie en vaardigheden.
		Oordeelsvorming: kan oordelen vormen op begripsniveau.
		Leervaardigheden: neemt verantwoordelijkheid voor het eigen leren en heeft inzicht in eigen leerbehoeften.
		Reflectie: kan handelen relateren aan theorie en maakt voornemens zijn handelen verder te verbeteren.

Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker

Vanuit de overheid, het werkveld en de Social Work opleidingen is het initiatief genomen om studenten de mogelijkheid te geven om af te studeren (in dit geval binnen MWD) op een op de jeugdzorg gericht profiel. De HvA biedt studenten sinds twee jaar de mogelijkheid om behalve als maatschappelijk werker óók als jeugdzorgwerker af te studeren. Bij dit laatste gaat het om een tweejarig programma, dat is gebaseerd op het uitstroomprofiel van de jeugdzorgwerker.

Uitstroomprofiel jeugdzorgwerker

De competenties voor de jeugdzorgwerker sluiten aan bij de competentie-indeling uit 'Veel takken, één stam'. Zij hebben betrekking op het werken met cliënten binnen de jeugdzorg, het kunnen functioneren in en vanuit een jeugdzorgorganisatie en het werken aan professionaliteit. De uitwerking van de set competenties is op een adequate wijze gebeurd in landelijk opleidingsverband en in overleg met het werkveld. Twee voorbeelden hiervan zijn:

- de jeugdzorgwerker kan het gedrag van de jeugdige met gedragsproblemen en van opvoeders met opvoedingsproblemen gelijktijdig beïnvloeden, zodat het gedrag en de competenties van de jeugdige en/of opvoeders verbeteren en de jeugdige in een gezonde opvoedingssituatie opgroeit.
- de jeugdzorgwerker is in staat om bij het inzetten van en/of het adviseren aan relevante instanties van drang en dwangmaatregelen op duidelijke en respectvolle wijze om te gaan met de jeugdige en/of opvoeders en specifieke wet- en regelgeving tijdens het handelen toe te passen, waardoor jeugdige en/of opvoeders weten waar ze aan toe zijn, grenzen zijn vastgesteld en er geen onrechtmatige handelingen worden verricht.

Bij Standaard 2 gaan wij kort in op het curriculum van dit uitstroomprofiel.

Ontwikkelingen in het werkveld

Op landelijk niveau is sprake van een actieve opleiding, die haar wortels heeft in het werkveld en waar werkveld en opleiding nauw samenwerken. Dit heeft een aantal jaren geleden geleid tot de eerder genoemde publicatie 'Veel takken, één stam' dat binnen de sociaal agogische opleidingen dé leidraad vormt voor het curriculum. Een goed uitgewerkte publicatie, aldus het panel.

Daarnaast is er ook sprake van theorievorming, zowel binnen het hbo, het wetenschappelijk onderwijs én het werkveld, die zijn weg vindt naar de MWD opleidingen. Vertegenwoordigers uit het werkveld en alumni wijzen erop dat de aansluiting van de opleiding op met name het maatschappelijk werk in de Amsterdamse regio adequaat is. Er liggen volgens hen belangrijke uitdagingen voor het vakgebied. Bijvoorbeeld met betrekking tot de verdere ontwikkeling van een ondersteunende rol door de MWD'er van de cliënt naar een meer zelfstandige positie (bekend binnen de sector onder de term *empowerment*) maar ook betreffende de gevolgen van de toenemende decentralisatie naar lagere overheden. Als aandachtspunten voor de opleiding noemde het werkveld de organisatie van de zorg die sterk verandert, een punt dat de opleiding al heeft opgepakt. Hetzelfde geldt voor het leren omgaan met agressie, een terugkerend thema binnen dit vakgebied.

De opleiding betreft het werkveld nauw bij de totstandkoming en het actueel houden van de opleidingscompetenties. De leden van de werkveldadviescommissie en alumni waar het panel mee heeft gesproken hebben een duidelijke visie op het vakgebied. Zij zijn betrokken bij de opleiding en zijn er van doordrongen dat het ook in hun eigen belang is dat de opleiding goed gekwalificeerde studenten aflevert. Tijdens de bijeenkomsten van de opleiding met het werkveld informeren beide partijen elkaar over voor de opleiding relevante onderwerpen, zo blijkt uit door het auditpanel bestudeerde notulen.

Vooruitlopend op de onderzoekscomponent binnen de opleiding in deze rapportage, merken wij hier op dat het werkveld tevreden is over de manier waarop de opleiding nu aandacht besteedt aan onderzoek. Studenten leren daardoor functie-overschrijdend te denken. Door dat onderzoek komt er ook een andere professional op de arbeidsmarkt.

De aansluiting met het werkveld is nu veel beter door de versterkte afstemming van de stage, het onderzoek en de opleiding. Drie jaar geleden hadden studenten nog een te beperkt beeld van wat zij in het werkveld tegen zouden komen. Thans maken studenten bewuster keuzes en werken zij nadrukkelijk aan hun sociale en communicatieve vaardigheden in hun omgang met cliënten.

Internationalisering

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding de internationale component vorm geeft door onder andere het gebruik van internationale literatuur te stimuleren. Hoewel MWD een 'typisch Nederlandse' opleiding is, beoogt de opleiding met internationalisering studenten het besef bij te brengen dat de praktijk veelal context- en cultuurgebonden is en dat je gebruikte methodieken in dit licht moet bezien. Dat geldt in het bijzonder voor de regio Amsterdam. Zoals een werkveldvertegenwoordiger het uitdrukte: "Voor internationalisering hoef je de regio Amsterdam niet te verlaten."

Het internationale karakter van het programma ziet de opleiding vooral als een afweging van het eigen handelen ten aanzien van wat internationaal aan theorievorming en praktijkontwikkeling beschikbaar is, zo stelt het auditpanel vast. De opleiding heeft al initiatieven genomen en de internationale context in de regio Amsterdam is voldoende geborgd. Wel is het auditpanel van mening dat de opleiding meer aansluiting kan zoeken bij de samenwerking met andere sociaal agogische opleidingen, bijvoorbeeld op het terrein van grootstedelijke vraagstukken, óók met buitenlandse kennisinstellingen in grote steden die eveneens met de problematiek te maken hebben zoals Amsterdam die kent, bijvoorbeeld Brussel, Antwerpen, het Roergebied en Groot-Londen. Het bachelorniveau ligt in Nederland vrij hoog, internationaal tussen bachelor en master in. Uitwisseling met studenten uit het buitenland is daarom goed mogelijk.

Onderzoekscomponent

De opleiding heeft gewerkt aan het verder operationaliseren van de onderzoekscompetentie en bracht de implicaties hiervan in kaart voor het onderwijs. Deze inspanning leidde uiteindelijk tot een onderzoekscomponent in het vierjarige curriculum voor de drie varianten die culmineert in de afstudeeropdracht.

Centraal uitgangspunt van de opleiding wat betreft onderzoek is studenten te leren nadenken over de rol/het belang van onderzoek binnen het vakgebied en hen te leren in staat te zijn om de resultaten uit onderzoek te wegen, te bediscussiëren met andere beroepsbeoefenaren en te implementeren in het eigen beroepsmatige handelen. Onderzoek maakt dus deel uit van het competentieprofiel, maar de opleiding beoogt *niet* op te leiden tot een zelfstandige rol als praktijkonderzoeker. 'Onderzoek en innovatie' is een expliciet geformuleerde competentie in het Amsterdamse opleidingsprofiel en is tevens gekoppeld aan een eindkwalificatie van het Landelijk opleidingsprofiel MWD.

De opleiding is betrokken bij het onderzoek, zoals dat plaatsvindt binnen het Kenniscentrum Maatschappij en Recht. Doel van dit Kenniscentrum is het geven van een impuls aan de positionering en profilering van Social Work. Het Kenniscentrum richt zich met name op de 'grote stadproblematiek' en is maatschappelijk ondersteunend in het zoeken en vinden van nieuwe oplossingen rond sociale- en culturele vraagstukken in de regio Amsterdam (zie ook Standaard 2).

Weging en oordeel

Het MWD opleidingsprofiel en de beschreven (landelijk) en herschreven (Amsterdamse) competenties van de MWD'er zijn helder, evenals de relatie tussen de competenties, algemene hbo-kwalificaties en Dublin Descriptoren. De drie varianten van de opleiding baseren zich op een identieke set competenties. De competenties voor het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker sluiten aan bij de eisen van het werkveld. De uitwerking van de competenties en de door de opleiding gehanteerde niveautaxonomie is adequaat.

Opleiding en werkveld vinden elkaar bij hun streven naar een verdere professionalisering van het sociaal werk. Werkveld en alumni zijn tevreden over de opleiding wat betreft de eindkwalificaties en de gerichtheid op het werkveld.

De internationale context van MWD richt zich vooral op de regio Amsterdam waar deze internationale context ontegenzeggelijk aanwezig is. Meer samenwerking met andere kennisorganisaties op dit gebied is aan te bevelen en als dit op uitgebreidere schaal gebeurt, kan dat leiden tot een verdere versterking van de (internationale) kenniscomponent in het curriculum. De onderzoekscomponent is geborgd in de set eindkwalificaties. Dat is een sterk punt binnen deze opleiding volgens het panel.

Overwegende dat de opleiding MWD aansluit bij de landelijke afstemming over positionering en profilering van deze opleiding, dat zij zelf de landelijke eindkwalificaties heeft geherformuleerd tot een hanteerbare set competenties, dat de opleiding goed gebruik maakt van haar netwerk bij het actueel houden van deze competenties, dat de opleiding internationalisering met name vorm geeft op een adequate wijze binnen een regionale context en dat de opleiding binnen de set competenties structureel aandacht besteedt aan de onderzoekscomponent, beoordeelt het auditpanel Standaard 1 als 'goed' voor alle drie de varianten.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Inleiding

De opleiding heeft het curriculum de afgelopen jaren aangepast op basis van ontwikkelingen in het werkveld/de maatschappij. De werkveldadviescommissie heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld, naast het reguliere landelijk overleg tussen MWD opleidingen waar ontwikkelingen in het vakgebied uitgewisseld en bediscussieerd werden. Vanaf 2010 is er sprake van een 'fundamentele' wijziging van het curriculum. De noodzaak om zowel de didactiek als de inhoud van het curriculum te wijzigen, werden steeds dringender waargenomen door de opleiding. De belangrijkste wijzigingen hadden betrekking op de invoering van de onderzoeks- en organisatielijn en het verder doorvoeren van het competentiegericht onderwijs. Onder leiding van de stuurgroep onderwijsinnovatie is het curriculum aangepast door kleine docententeams. Dit kalenderjaar is de vernieuwing van het curriculum afgerond.

Visie

De actuele transities in de sector welzijn brengen met zich mee dat er groepen medewerkers en instellingen ontstaan die nadrukkelijk vragen om verdere professionalisering. De opleiding komt hieraan tegemoet door de kennisbasis verder te verdiepen. De herziening van didactiek en curriculum gingen hand-in-hand met een verdere aanscherping van de visie op het vakgebied en het geboden onderwijs. Zo zijn de taakgebieden en de kerntaken/kritische beroepssituaties herkenbaar ondergebracht bij de verschillende programmalijnen. De opleiding kiest er voor om in het onderwijs gebruik te maken van zoveel mogelijk actuele en 'kenmerkende', voor het beroep typerende, beroepssituaties die studenten tegenkomen bij het werken in en vanuit een organisatie. Kennis, vaardigheden, praktijk, onderzoek, kernreflectie en internationalisering moeten voor de student terug te vinden zijn in het curriculum, waarbij de door de student gekozen minor nadrukkelijk een bijdrage levert aan de beroepsvaardigheden of competenties.

Daarbij wijst de opleiding er nadrukkelijk op dat de afgestudeerde MWD'er de eigen verantwoordelijkheid en het zelfbeschikkingsrecht van de cliënt centraal stelt. Dit vraagt van de afgestudeerde een bepaalde attitude naar de cliënt toe én in zijn beroepsuitoefening. Dat zijn aspecten die telkens terugkeren in het curriculum: hoe moet ik me als beroepsbeoefenaar gedragen, welk effect heeft mijn gedrag op de cliënt?

Kennisbasis, onderzoek en lectoraat

De opleiding wijst erop dat de inhoud en het niveau van het onderwijs niet alleen zijn vastgelegd in de hiervoor beschreven set competenties. Er is tevens een concrete uitwerking van de competenties, beschreven als de kennisbasis, die centraal staat in de opleiding. Het uitgangspunt luidt dat de student in staat is de verworven kennis in te zetten in de dagelijkse praktijk en nieuwe ontwikkelingen te wegen en in te zetten in de beroepspraktijk.

Het auditpanel heeft voorafgaand en tijdens de audit aandacht besteed aan de wijze waarop de opleiding de student in de gelegenheid stelt om zich de noodzakelijke kennis, de kennisbasis, eigen te maken. Studieonderdelen zoals sociologie, ontwikkelingspsychologie, psychiatrie maar ook organisatiekunde en onderzoek maken hier deel van uit. Daarmee sluit de opleiding aan bij de kennisbasis zoals uitgebreid beschreven in 'Veel takken, één stam'. De kennisbasis is op uitstekende wijze vastgelegd in het document 'Body of knowledge 2013' en programmatisch ingebed in verschillende programmalijnen die te onderscheiden zijn in het MWD curriculum. De kennisbasis is inhoudelijk adequaat en sluit aan bij de eisen uit het werkveld. Zij is duidelijk gerelateerd aan de niveautaxonomie van de opleiding via leerdoelen en het toetsen daarvan op niveau.

Studenten krijgen in het curriculum, zowel op de opleiding als daarbuiten op hun stage- of werkplek, voldoende mogelijkheden om vakspecifieke vaardigheden, zoals identificeren en vaststellen van behoeften en wensen van de cliënt, binnen de beroepspraktijk te oefenen. Tevens zorgt de opleiding ervoor dat de studenten na afronding van hun opleiding beschikken over de relevante kennisbasis, zoals vastgelegd in de set competenties en de onder Standaard 1 beschreven niveautaxonomie en de Body of knowledge.

Het curriculum

Een schets

Het auditpanel heeft het curriculum bestudeerd van de voltijd-, deeltijd- en duale variant van de opleiding. Daarin zijn vijf programmalijnen te onderscheiden die overeenkomen met taken die de MWD'er uitvoert (tussen haakjes is de programmalijn vermeld):

- Primaire uitvoerende taken zoals het ondersteunen van cliënten (Theorie methodiek en trainingen maatschappelijk werk).
- Beleidsondersteuning en het uitvoerende werk veranderen/verbeteren of innoveren door onderzoek (Onderzoek en organisatie).
- Reflecteren; het ontwikkelen van metavaardigheden om competenties verder te ontwikkelen en het eigen werk te optimaliseren (Studieloopbaanbegeleiding en kernreflectie).
- Ervarend leren door in de praktijk werkzaam te zijn waarbij de student zich ontwikkelt tot beroepsbekwaam (Praktijk en integratie).
- Verdieping in of verbreding van de eigen profilering (Individuele profilering).

Binnen de voltijdvariant zijn de meeste EC'S toegewezen aan de eerstgenoemde programmalijn: 84 EC's voor theorie en training, gevolgd door praktijkleren met 62 EC's en individuele profilering en onderzoek en organisatie met beide 39 EC's.

Binnen de deeltijd- en duale variant ligt de verdeling iets anders. Hier zijn de meeste EC's gereserveerd voor praktijk en integratie met 100 EC's, gevolgd door theorie en methodiek met 65 EC's en individuele profilering en onderzoek en organisatie met respectievelijk 33 en 30 EC's.

De theorie- en de praktijkcomponent zijn binnen de drie varianten daarmee volgens het auditpanel voldoende in het curriculum opgenomen. Er is sprake van een andere verdeling van de theorie- en de praktijkcomponent tussen de voltijd variant enerzijds en de duale- en deeltijdvariant anderzijds. Voor beide laatste varianten geldt dat er meer praktijk in het curriculum opgenomen is dan bij de voltijdvariant. Ondanks de verschillen tussen de varianten leidt het door voltijd-, deeltijd- en duale studenten gevolgde curriculum tot de beheersing van identieke competenties. De opleiding heeft op een duidelijke wijze aangegeven welke competenties in welk studiejaar zij toetst in de verschillende varianten.

De opleiding realiseert horizontale samenhang binnen het curriculum van elke variant doordat de programma's in elke onderwijsperiode bij elkaar passen, of op elkaar zijn afgestemd. De kenmerkende beroepssituatie van de methodiekprogramma's in die periode is daarbij bepalend.

Verticale samenhang wordt bewerkstelligd door binnen de programmalijnen met oplopende moeilijkheidsgraden van inhoud, opdrachten en casuïstiek te werken; van niveau 1 via niveau 2 naar bachelorniveau. Bovendien geeft de opleiding vorm aan de samenhang door cumulatie van benodigde competenties en eindkwalificaties binnen de programmalijnen.

Voltijdcurriculum

De vier studie jaren zijn elk onder een eigen noemer te brengen. Jaar 1: oriënterend en selecterend, jaar 2: beroepsvoorbereidend, jaar 3: beroepsvormend en jaar 4: afstuderen, aantonen startbekwaamheid. Binnen die vier studie jaren onderscheidt de opleiding vijf programmalijnen: Onderzoek en Organisatie, Praktijk en Integratie, Theorie-, Methodiek- en Training, Reflectie en Studieloopbaanbegeleiding en Individuele profilering. Ieder studiejaar is verdeeld in vier blokken. Per blok biedt de opleiding verschillende studieonderdelen aan waaronder één of twee theorievakken; een methodiek-, onderzoek- of organisatieprogramma; studieloopbaanbegeleiding en praktijk (binnenschools en buitenschools). Ter illustratie: Sociale Psychologie, Recht, Verlies, Trauma en rouw, *Outreached* werken en een verscheidenheid aan trainingen. Voor ieder studieonderdeel is aangegeven onder welke competentie(s) dat studieonderdeel valt en welke competenties en eindkwalificaties centraal staan.

Bestudering van het voltijdcurriculum laat zien dat de opleiding aandacht besteedt aan zowel theorie als praktijk, dat laatste in de vorm van trainingen of een stage. De persoonlijke ontwikkeling staat centraal binnen studieloopbaanbegeleiding. Op de persoonlijke- en beroepsmatige ontwikkeling wordt door de student gereflecteerd gedurende de studie, via simulatie, intervisie en supervisie. Studieloopbaanbegeleiding/reflectie komt ieder jaar terug, evenals de onderzoekscomponent. De beroepspraktijkvorming (stage) in het derde studiejaar is prominent aanwezig en onderverdeeld in een inwerkfase van 10 EC's, een uitvoeringsfase van 15 EC's en een verdiepfase van 25 EC's. De student krijgt dan ruim de gelegenheid de theoretische kennis in de praktijk te toetsen en zijn vaardigheden en beroepshouding te ontwikkelen. Door de omvangrijke praktijkcomponent in het derde studiejaar is het aantal contacturen binnen de opleiding in dat studiejaar beperkt.

De vakinhoud is goed geborgd, evenals de praktische component. De studieonderdelen zijn relevant en studenten krijgen in de studiegids, waar het curriculum uitgebreid beschreven is, een duidelijk beeld van de opbouw én de zwaarte van de studie.

In de studiegids is op een begrijpelijke wijze het curriculum uitgewerkt waarbij de opleiding aandacht besteedt aan voor de student relevante aspecten, zoals de leerdoelen, de competenties, een korte beschrijving van de inhoud en de voorkennis. Zo laat het studieonderdeel 'Taal' in het eerste jaar goed zien waar de opleiding aandacht aan besteedt: woordenschat, woordgebruik, taalregister, leesstrategieën, hbo-teksten schrijven. Ook biedt de studiegids de student inzicht in de wijze waarop de opleiding toetst.

Deeltijd- en duaal curriculum

Het curriculum van de eerste twee studie jaren van de voltijdvariant loopt bij de deeltijd- en duale variant nog door in het derde studiejaar. Dus de studieonderdelen uit de eerste studie jaren van voltijd, biedt de opleiding in de deeltijd- en duale variant aan over drie studie jaren. De student heeft vanaf het eerste studiejaar een stage- of werkplek waarin hij de theorie direct kan toepassen en, omgekeerd, casuïstiek uit de praktijk kan inbrengen in de opleiding. De eisen aan de stage- en werkplek zijn vastgelegd waarbij de examencommissie een formele, controlerende functie vervult.

Het deeltijd- en duale curriculum is onderverdeeld in vier blokken. Ook hierbinnen wordt gewerkt aan programma's uit de verschillende programmalijnen zoals we die voor voltijd hebben beschreven. Ook hier is de onderzoekscomponent in het curriculum verwerkt waarbij de student zich in het eerste jaar richt op onderzoeksvaardigheden, in het tweede studiejaar op kwalitatieve analyse en in de laatste twee studie jaren op signaleren in de praktijk, leeronderzoek in de minor en het afstudeeronderzoek.

De praktijkcomponent omvat in het eerste studiejaar 25 EC's, het tweede en derde jaar telkens 30 EC's en in het vierde studiejaar 15 EC's. Uit het curriculum is goed af te lezen dat de student tijdens het praktijkleren werkt aan verschillende competenties.

Ook voor deeltijdstudenten en duale studenten heeft de opleiding in de studiegids het curriculum beschreven. De studieonderdelen die de voltijdstudent volgt, moet de deeltijd- en duale student ook volgen, zij het dat de studieonderdelen op een andere plaats in het curriculum zijn gepositioneerd. Het gewicht in EC's per studieonderdeel verschilt tussen de drie varianten op onderdelen omdat de deeltijd- en duale student verschillende competenties verwerft op de werk-/stageplek, terwijl de voltijdstudent de meeste EC's binnen de kaders van de opleiding aan de Amstelcampus verwerft.

Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker

Studenten van de drie varianten die behalve als MWD'er ook als jeugdzorgwerker willen afstuderen, kunnen in het derde studiejaar voor het Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker kiezen. Het uitstroomprofiel omvat de helft van het aantal door de student te verwerven EC's: 120 EC's. Dit uitstroomprofiel wordt verzorgd door gespecialiseerde docenten en praktijkhulpverleners. Studenten starten in het derde studiejaar met een curriculum dat een combinatie is van theorie, praktijk en onderzoek. Studenten lopen zowel in het derde als in het vierde studiejaar stage. Twee dagen volgen zij onderwijs aan de Amstelcampus, drie dagen lopen zij stage. Zo borgt de opleiding dat theorie en praktijk voldoende op elkaar aansluiten. Binnen- en buitenschools leren zijn verdeeld over beide studie jaren. Dit uitstroomprofiel sluit aan bij het opleidingsprofiel van MWD en is in feite op onderdelen een verbijzondering van het MWD profiel gericht op de jeugdzorg.

Het auditpanel stelt vast dat de curricula voor de verschillende varianten op een adequate wijze zijn vormgegeven, dat de keuze van de gekozen studieonderdelen adequaat en in overeenstemming met de kennisbasis is, zoals geformuleerd in 'Vele takken, één stam' en het landelijk opleidingsprofiel van de MWD opleidingen. De verhouding theorie/praktijk is adequaat en afgestemd op de doelgroep.

Internationalisering in het curriculum

Internationalisering krijgt binnen het curriculum niet alleen vorm door de internationaal georiënteerde regionale context waarbinnen de Amsterdamse opleiding MWD zich bevindt, maar tevens door internationale gastdocenten en door de mogelijkheid voor studenten om in het buitenland stage te lopen of onderwijs te volgen. Een student kan zoveel internationale aspecten in zijn opleiding inbouwen als hij wil, stages/werkervaring e.d. meegerekend, kán de internationale component ongeveer een kwart van de MWD opleiding omvatten.

Voltijders participeren meer in activiteiten rond internationalisering dan de deeltijd- en duale studenten. Laatstgenoemden zijn vaak afhankelijk van hun stage- of werkplek, niet in de laatste plaats om financiële redenen.

Studieloopbaanbegeleiding en didactiek

Studieloopbaanbegeleiding

Studieloopbaanbegeleiding maakt deel uit van de door de opleiding gehanteerde didactiek (voor overige aspecten rond de didactiek, zie hierna). Centraal binnen de studieloopbaanbegeleiding staan de vragen van de student: tot welk niveau ben ik gevorderd, waar blijkt dit uit, waar moet ik nog aandacht aan besteden en binnen welk studieonderdeel ga ik aan die competenties werken? Zowel docenten van de opleiding als de studieloopbaanbegeleider ondersteunen de student bij het zoeken naar antwoorden op deze vragen.

De opleiding kent een hoge mbo-instroom. In dit verband is het goed dat de opleiding niet zozeer inzet op groepsgerichte maatregelen rond studiebegeleiding, maar de individuele studiebegeleiding over de hele linie versterkt. Dit geldt ook voor andere vormen van (grootstedelijke) diversiteit in de instroom. Met het oog hierop is er sprake van een sterke positionering van de studieloopbaanbegeleiding.

Studenten zijn voldoende op de hoogte van de verschillende aspecten rond de studieloopbaanbegeleiding. Tot de informatie waarover studenten beschikken, behoort inzicht in de doelstelling van de begeleiding, de inhoud van de begeleiding (waaronder rechten en plichten van zowel de student als de opleiding), het belang van reflecteren i.c. het leren nadenken over het eigen doen en laten én de rol van het portfolio. De opleiding maakt gebruik van studieloopbaanopdrachten, die de studenten zicht bieden op accenten die zij moeten leggen in hun ontwikkelingstraject, rekening houdend met hun sterke en zwakke punten en gegeven de eisen van het beroep. Daarnaast dienen de opdrachten ertoe om de student te leren om doelgericht en procesmatig om te gaan met leerervaringen.

In de eerste fase van de studie ligt het accent van de studieloopbaanbegeleiding vooral op hbo-specifieke aspecten: wat kan de student van zijn studie verwachten, wat is specifiek aan een hbo-studie en hoe bereidt de student zich voor op het vervolg van zijn studie? Studenten leren te reflecteren, doelen te formuleren en hun ontwikkeling te sturen. Na de propedeuse verwacht de opleiding van de student een steeds zelfstandiger rol, de studieloopbaanbegeleider is dan niet meer op de eerste plaats sturend, maar veel meer een coach die de student begeleidt. In het tweede studiejaar richt de studieloopbaanbegeleider zich niet alleen op de ontwikkeling van de student. De begeleider bespreekt met de student tevens de stage in het derde studiejaar: wat moet de student nog in het tweede studiejaar ontwikkelen om in dat derde studiejaar goed voorbereid te zijn op de stage?

Voor deeltijd- en duale studenten geldt dat de groepsgerichte studieloopbaanbegeleiding zich vooral richt op het leggen van verbindingen tussen de theorie en de stage- of werkplek. Voor studenten die één van beide varianten volgen, geldt dat zij hun competenties met name verwerven in de praktijk hetgeen bijvoorbeeld tot uiting komt in de praktijkopdrachten die zij moeten maken. Hun individuele studieloopbaanbegeleiding biedt studenten de mogelijkheid om ondersteuning te krijgen bij het combineren van studie, werk en privé. Nog een belangrijk onderdeel van de begeleiding/studievoortgang van deeltijd- en duale studenten is het 'diagnostisch assessment' dat de opleiding afneemt bij de aanvang van het derde studiejaar. De student heeft dan nog twee jaar om zich te focussen op verbeterpunten.

Voor studenten van alle varianten geldt dat in het derde en vierde studiejaar het accent vooral ligt op de verdere ontwikkeling van de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student. Hierbij heeft de studieloopbaanbegeleider een coachende rol.

Nog twee aspecten die kenmerkend zijn voor de studieloopbaanbegeleiding binnen de opleiding verdienen aandacht. Het betreft het portfolio en de 'reflectie' van de student. Het portfolio is vooral bedoeld om aan te tonen wát de student leert tijdens de opleiding en hóe hij leert. Het portfolio bestaat uit een omvangrijk aantal documenten/verslagen die dienen als bewijsmateriaal. Zo treffen we in een portfolio verslagen aan van kennismakings-, functionerings-, en beoordelingsgesprekken. Ook neemt de student aandachtspunten en ontwikkelpunten hierin op, evenals het resultaat van praktijkopdrachten. Op deze wijze ontstaat er een portfolio waarin de student aantoont hoe hij gegroeid is tijdens de laatste jaren van zijn studie en welke weg hij daarbij heeft bewandeld, kortom een persoonlijk archief van de studie MWD.

Tijdens de vier studie jaren is het onderdeel (leren) 'reflecteren' een belangrijk onderdeel van de studie. Reflecteren betekent het op gestructureerde wijze terugblikken op een ervaring om daar vervolgens conclusies aan te verbinden voor het toekomstig handelen. Voor het vakgebied MWD een belangrijke kernkwaliteit van de beroepsbeoefenaar: deze blikt terug op voorbijgane praktijkervaring, concretiseert algemene indrukken en wordt zich vervolgens bewust van het eigen handelen. Tijdens de studieloopbaanbegeleiding leert de student de fasen van reflectie zelfstandig te doorlopen. In een jaarlijks afsluitend criteriumgericht interview reflecteert de student op basis van zijn portfolio op de ontwikkeling die hij heeft doorgemaakt.

Studenten zeggen dat zij tevreden zijn over de inhoud van de studieloopbaanbegeleiding en over de wijze waarop de opleiding deze heeft vormgegeven. Bij de start van de opleiding informeert de opleiding studenten uitvoerig over de wijze waarop de studieloopbaanbegeleiding verloopt, over het belang ervan en over de noodzaak om het eigen ontwikkelingsproces bij te houden in een portfolio.

Didactiek

Het hogeschoolbrede onderwijsconcept is door MWD uitgewerkt in een eigen onderwijsmodel, het Amsterdams Integratief Cyclisch Onderwijs in Maatschappelijk Werk (AICOM). Zonder in dit verband uitgebreid in te gaan op de achtergronden en concrete uitwerking van dit model, willen we toch een aantal kenmerken van AICOM hier presenteren.

Op de eerste plaats gaat de opleiding uit van competentiegericht onderwijzen en toetsen. Actuele en kenmerkende beroepssituaties staan centraal in de opleiding waarbij de opleiding aandacht besteedt aan het integreren van de leerstof binnen bestaande kennis bij de student. Persoons- en beroepsvorming vormen, naast kenniselementen, telkens terugkerende elementen in vrijwel alle studieonderdelen. Binnen een programmalijn, bijvoorbeeld op het terrein van onderzoek, werkt de student aan het op een steeds hoger niveau brengen van zijn competenties op dit terrein. Herhaling en ontwikkeling van kennis, persoonlijk maken van ervaringen en interactie met docent en medestudenten brengen de inhoud van het programma 'dichtbij'. Juist de combi stimuleert de persoons- en beroepsvorming van de student.

De opleiding hanteert als onderwijsvormen niet alleen hoorcolleges, maar maakt tevens gebruik van interactieve werkvormen in groepen van 25 studenten en werkt met acteurs in groepen van 12 studenten. Dit werken met acteurs is een voorbeeld van wat de opleiding noemt: 'het werken met constructieve frictie'. Confronteer de student met kritische beroepssituaties en kijk vervolgens hoe hij zich hieruit redt. Vervolgens bespreken docent, acteur en medestudenten de wijze waarop de student zich uit de kritische beroepssituatie heeft gered. Daarbij komt de persoons- en de beroepsvorming nadrukkelijk ter sprake. De resultaten van dit studieonderdeel legt de student vast in het portfolio.

Studeerbaarheid en contacturen

Studenten geven aan dat de opleiding in de drie varianten goed te doen is. De studielast is redelijk verspreid over de opleiding. Er is wel sprake van piekbelasting, zeker in tentamenperiodes of tijdens stages. Voltijdstudenten studeren ongeveer 30 uur per week. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding, afgezet tegen de landelijke cijfers, niet afwijkt van het landelijk beeld wat betreft studielast.

De omvang van de contactmomenten voor deeltijd- en duale studenten is uiteraard lager dan het aantal contactmomenten bij voltijdstudenten. Eerder in deze rapportage hebben wij dit al uitgewerkt: voor voltijders geldt dat zij in het eerste studiejaar 11,2 klokuren per week les hebben (uitgaande van 42 lesweken op jaarbasis). Dat neemt af tot ruim 5 uur contact in het vierde studiejaar. In het derde studiejaar lopen studenten vier dagen per week stage en is het aantal contacturen op de opleiding daardoor beperkt. Voor deeltijd- en duale studenten geldt dat zij in het eerste studiejaar 5,6 klokuren per week hebben. Dat neemt vervolgens af tot 3,7 uur in het laatste studiejaar.

Onderzoek en lectoraat

De onderzoekslijn, die door studenten gewaardeerd wordt, is sinds drie jaar geleden sterk verbeterd. De opleiding is niet in de eerste plaats op (academisch) onderzoek gericht, maar wél op praktijkontwikkeling. De focus van onderzoek ligt vooral op het professionele handelen in de context van burgers/cliënten, waarbij in het bijzonder aandacht uit gaat naar de wijze waarop MWD'ers expliciete en impliciete kennis en vaardigheden benutten en integreren.

De onderzoekscomponent bestaat uit de basisprincipes van onderzoek en methodologie in het eerste studiejaar, kwalitatieve analyse in het tweede studiejaar, signaleringsonderzoek in het werkveld in jaar drie en in het laatste studiejaar het zelfstandig uitvoeren van praktijkgericht onderzoek.

Het praktijkgericht onderzoek (kwalitatief én kwantitatief) is opgenomen en uitgewerkt in het studieprogramma vanaf het eerste studiejaar. Onder Standaard 1 hebben we al aangegeven dat één eindkwalificatie nadrukkelijk betrekking heeft op de onderzoekscomponent binnen de opleiding. Studenten krijgen concreet inzicht in hetgeen de opleiding van hen verlangt op het terrein van onderzoek. Onderzoek staat in het teken van het verbeteren, veranderen en innoveren van de dagelijkse beroepspraktijk. De algemene doelen rond onderzoek zijn verwerkt in de Onderzoeks- en Organisatielijnen van de opleiding. Thema's die rond onderzoek in de vierjarige opleiding (dit geldt ook voor het Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker) aan bod komen, zijn het kunnen uitvoeren van een theoretische verkenning, het kunnen opstellen van een hoofdvraag en hiervan afgeleide deelvragen, het kunnen werken met een steekproef en het kunnen opstellen van een onderzoeksrapportage. Positief vindt het auditpanel dat de opleiding in dit verband óók aandacht besteedt aan het stimuleren van de nieuwsgierigheid van studenten.

Bestudering van de inhoud van de curricula laat zien, dat de onderzoekscomponent hierin op een adequate wijze is verwerkt. Zo leert de student een probleemstelling te formuleren, kan hij bronnenonderzoek uitvoeren en een theoretisch kader schrijven. Hij is in staat de verzamelde gegevens te structureren, te interpreteren en hieruit conclusies te trekken om vervolgens over het onderzoek te rapporteren. Het onderzoek dat de student aan het eind van zijn studie uitvoert, dient aan een aantal kenmerken te voldoen die als volgt samen te vatten zijn: het onderzoek vindt plaats binnen een complexere context, het onderwerp bestaat uit meerdere aspecten en/of invalshoeken en de student voert het onderzoek zelfstandig uit, maar kan indien noodzakelijk gebruik maken van begeleiding.

De lector *Outreachend* werken en innovatie richt zich binnen de kaders van het Kenniscentrum Maatschappij en Recht op het vergroten van de kansen op herstel, sociale stijging en zelfredzaamheid van burgers in een kwetsbare positie. In het verlengde van dit onderzoek richt hij zich met zijn team op kennisontwikkeling in de sociale sector, hetgeen leidt tot onderzoek naar de wijze waarop *outreachende* sociale professionals beter gebruik kunnen maken van de draagkracht van burgers en hun sociale netwerken. Binnen het lectoraat zijn verdiepingsbijeenkomsten waarin artikelen 'in wording' worden besproken. De lector is betrokken bij de MWD opleiding door het scholen van docenten op het terrein van onderzoek, het organiseren van masterclasses en de minor *Outreachend* werken. In dit verband stelt het auditpanel vast dat de rol van de lector voor de opleiding belangrijk is, gelet op de vakinhoudelijke kwaliteit van de lector kan ook meer betrokkenheid bij studenten en hun afstudeertraject een goede uitwerking hebben.

De lector *Outreachend* werken en innovatie heeft als coördinator/regisseur aan de basis gestaan van de innovatie van het reguliere curriculum van MWD in de afgelopen jaren. Hij verzorgt onderwijs in het tweede en vierde jaar en in de minor, beoordeelt als examinerend eindwerkstukken, portfolio en heeft mede een consistente onderzoekslijn in het curriculum gewezen. De lector Jeugdzorg is nauw betrokken bij de vormgeving van het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker, geeft daarin les en begeleidt mede onderzoek en beoordeelt het afstuderen.

De lector Community Care is indirect actief voor MWD, via het cluster Social Work.

Wij merken nog op dat voor het Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker geldt dat MWD studenten specifieke vaardigheden verwerven op het terrein van onderzoek binnen de jeugdzorg. Dat betekent aandacht voor het werken met vragenlijsten, effectieve interventies en *evidence based* werken. De lector Implementatie van effectieve interventies in de jeugdzorg trekt deze onderzoekslijn. Ook hier geldt dat de student zijn kennis en kunde op het terrein van onderzoeksvaardigheden moet laten zien bij zijn afstudeeropdracht aan het eind van de opleiding. Binnen een instelling voor jeugdzorg bestudeert de student literatuur, verzamelt gegevens en stelt een onderzoeksrapportage (=afstudeerproduct) op.

Literatuur

De door de opleiding gebruikte literatuur is adequaat. Het betreft veelal Nederlandstalige literatuur die bachelorwaardig is. De literatuur op het terrein van agogiek en psychologie behoren tot de standaardwerken binnen de sociaal agogische hbo-opleidingen. Het auditpanel is wel van mening dat de omvang van anderstalige literatuur mag toenemen. Er zijn op het terrein waar de opleiding zich op richt uitstekende anderstalige/Engelstalige boeken voorhanden. Het auditpanel heeft overigens wél prima voorbeelden gezien tijdens de audit van het gebruik van Engelstalige literatuur op hoog niveau. Een voorbeeld hiervan was de syllabus behorend bij de minor *Diversity in Urban areas* waarin het auditpanel complexe Engelstalige artikelen aantrof op WO-niveau.

Minoren

In het vierde studiejaar biedt de opleiding zeven minoren aan. Iedere minor duurt een half studiejaar en heeft een omvang van 30 EC's. In een minor of een uitstroomprofiel (zoals op het terrein van jeugdzorg) kan de student zich verder verdiepen in een onderdeel van het vakgebied dat zijn bijzondere interesse heeft. Zo beschouwd, zijn minoren een aanvulling op de major. Twee minoren, *outreachend* werken (zie hierna) en diversiteit in de grote stad zijn zogenoemde profielpunten van de opleiding. Hier richt de opleiding zich in het bijzonder op. Andere minoren waaruit studenten kunnen kiezen, hebben betrekking op: zingeving en samenleving, werken met gezinnen, huiselijk en seksueel geweld, training, coaching en begeleiding en ethiek voor de beroepspraktijk. Er zijn géén verschillen wat betreft het minorenaanbod tussen de drie MWD varianten, met uitzondering van de minor 'zingeving en samenleving' die alleen voltijdstudenten volgen.

MWD studenten zijn overigens vrij in hun minorenkeuze indien zij een minor kiezen binnen het domein van de sociaal agogische opleidingen. Zo kan de student binnen dit domein kiezen voor een Engelstalige minor. Indien de MWD'er een minor wil volgen buiten dit domein, dan dient een gemotiveerd voorstel daartoe voorgelegd te worden aan de examencommissie. De sociaal agogische opleidingen kennen nog een doorstroomminor Sociaalwetenschappelijk onderzoek, die samen met de UvA wordt verzorgd en waarbij het eerder genoemde Kenniscentrum een rol vervult. Studenten die deze minor volgen, kunnen doorstromen naar het wetenschappelijk onderwijs.

Outreachend werken

Het auditpanel heeft de documentatie rond de minor *Outreachend werken* uitgebreid bestudeerd om zich zo een beeld te vormen van de opzet en inhoud van een minor. Samenvattend concludeert het auditpanel dat deze minor op een adequate wijze is uitgewerkt en dat de opleiding hierin aandacht besteedt aan de binnen *outreachend* werken relevante thema's. De opleiding beschrijft de competenties en de leerdoelen, de opbouw van de minor, de werkwijze en de opdrachten en de literatuur (Nederlandstalig en informatief). Docenten die de verschillende studieonderdelen binnen de minor verzorgen zijn vooraf bekend bij studenten, evenals de inhoud van de themadagen die in het teken staan van het *outreachend werken*.

Docenten

De docenten beschikken over een breed palet aan kennis en ervaring; er is sprake van een verbinding met het werkveld. Ruim de helft van de docenten beschikt over een afgeronde master op een voor de opleiding relevant gebied. Een beperkt aantal docenten is gepromoveerd. Het auditpanel stelt vast, en de opleiding werkt hieraan, dat het aantal masteropgeleide docenten omhoog kan. Een streefwaarde van 80 procent masterdocenten wordt genoemd. Op korte termijn volgen totaal 15 docenten een mastertraject. Een adequate én forse investering van de opleiding. De opleiding borgt de kwaliteit van het team docenten door een strakke personeelsplanning en een jaarlijkse gespreksronde waar functioneringsgesprekken deel van uit maken.

De cv's en overzichtslijsten van de inzetbaarheid van docenten laten zien dat zij elkaar vakinhoudelijk voldoende aanvullen. Ook wat praktijkkennis betreft, is er sprake van een goed uitgebalanceerd team. De opleiding beschikt over sociologen, psychologen en sociaal agogen en over (gast)docenten die ook nog in de praktijk werkzaam zijn. De docenten verzorgen vanuit verschillende achtergronden de hun toebedeelde studieonderdelen, waardoor studenten een divers beeld krijgen van de beroepspraktijk.

Docenten houden hun eigen vakkennis en de ontwikkelingen op hun vakgebied bij. Langs formele weg en via informele contacten delen docenten kennis en ervaringen met elkaar, zo geven zij aan tijdens de audit. Ontwikkelingen in het (regionale) werkveld komen veelal via docenten in de opleiding terecht waar zij vervolgens besproken worden. Van belang vindt het auditpanel dat docenten gelegenheid krijgen om zich regelmatig bij te laten scholen, waarbij ook een promotietraject aan de orde kan zijn. De opleiding ondersteunt docenten in het opbouwen en onderhouden van hun netwerk en vakkennis. Meer tijd voor docenten om hun vakliteratuur bij te houden is van belang om vervolgens deze kennis structureel te delen met collega-docenten. De hiervoor genoemde verdiepingsbijeenkomsten binnen de kaders van het lectoraat zijn hierbij een goede eerste aanzet.

Studenten geven aan dat de docenten goed bereikbaar zijn. In de studiegids zijn hun e-mailadressen opgenomen. De vakinhoudelijke en didactische kwaliteit van docenten kwalificeren studenten als uitgebalanceerd: zowel de theoriecomponent als de praktijkcomponent zijn bij het docententeam als geheel voldoende belegd.

Opleidingscommissie

In de opleidingscommissie hebben zowel docenten als studenten zitting. Doel is '...dat het onderwijs aansluit bij de behoeften van de student' (Studiegids voltijdstudenten). Zij brengt advies uit over de inhoud van het onderwijs/het primair proces en over onderwijs ondersteunende kwesties. Centraal staat daarbij het behartigen van de belangen van studenten. De opleidingscommissie is actief en overlegt over opleidingsaangelegenheden met de opleiding/het management. De studiegids wijst de studenten op de meer formele kanalen waarop zij met de opleiding kunnen communiceren.

Faciliteiten

De opleiding is gevestigd op een nieuwe HvA locatie, de Amstelcampus. Het gebouw is een wat omvang betreft overzichtelijke onderwijsinstelling, gelegen op loopafstand van station Amstel en het metrostation Weesperzijde. De kleinschaligheid van deze vestiging aan de Wibautstraat zorgt er voor dat er sprake is van overzichtelijke faciliteiten die goed bereikbaar zijn. De voorzieningen zijn adequaat, er zijn voldoende mogelijkheden om zelfstandig en in groepsverband te werken. Het aantal pc's is aan de maat. Studenten kunnen er literatuur online of in *hard copy* inzien en/of lenen in de bibliotheek. Bijzonder is dat studenten bij het Leercentrum terecht kunnen in het Kohnstammhuis (schuin tegenover de Amstelcampus waar MWD is gevestigd) voor alle faciliteiten rond media en studeren. Studenten en docenten zijn tevreden over de faciliteiten.

Toelating en instroom

De opleiding heeft (de procedures rond) de toelating beschreven in de MWD Onderwijs- en Examenregeling. In principe zijn vwo'ers, havisten en mbo'ers met een afgeronde niveau 4 (bijvoorbeeld SPW-4) opleiding toelaatbaar tot de voltijdopleiding. Daarmee sluit de opleiding aan bij landelijke afspraken en de bestaande wet- en regelgeving op het terrein van toelating. De aansluiting op hun vooropleiding beoordelen de studenten van de verschillende varianten als adequaat. De opleiding voorziet studenten hierbij van een set documentatie die aansluit bij de werkelijkheid van de opleiding, zo geven zij aan.

In het studiejaar 2012-2013 zijn 449 voltijdstudenten gestart met de opleiding. Het aantal instromende deeltijd- en duale studenten is beperkt in vergelijking met het aantal voltijdstudenten. De meeste studenten zijn afkomstig van de havo en het mbo. Opvallend is de opmars de laatste jaren van het aantal instromende mbo'ers. Inmiddels stromen er meer mbo'ers de opleiding in dan havisten. Een beperkt aantal studenten komt van het vwo. Bij de deeltijdvariant liggen de verhoudingen iets anders. Hier zijn verreweg de meeste studenten afkomstig van het mbo: bijna 60 procent heeft een mbo-achtergrond.

Voor deeltijd- en duale studenten geldt dat zij vanaf het eerste studiejaar over een relevante werk- of stageplek moeten beschikken. In de Onderwijs- en Examenregeling zijn de criteria beschreven waaraan de stage- en werkplek dienen te voldoen. De examencommissie ziet hierop toe. De werkkring van de deeltijdstudent bevindt zich binnen het werkveld waar de opleiding zich op richt en heeft een minimale omvang van ruim 16 uur per week. De werkgever ondersteunt de student bij zijn studie en stelt hem in staat om opdrachten van de opleiding uit te voeren. De begeleider op de werkplek dient ten minste te beschikken over een afgeronde hbo-opleiding op een voor de opleiding relevant terrein.

De opleiding kent een bindend studieadvies. Dit geldt voor studenten die er in het eerste jaar van inschrijving niet in slagen om ten minste 50 EC's te behalen. Studenten dienen na twee jaar hun propedeuse te behalen. Lukt hen dit niet, dan geldt ook in dit geval een bindend studieadvies. In de studiegids heeft de opleiding een aantal stimulerende maatregelen opgenomen om het studiegedrag bij studenten te bevorderen. Het auditpanel beoordeelt deze als adequaat.

De opleiding kent een taalbeleid dat tot doel heeft het taalniveau van studenten op hbo-niveau te brengen. De opleiding start hiermee in de propedeuse door het programma 'taal' aan te bieden. In het tweede jaar biedt de opleiding het programma 'Rapportage' aan, dat met name tot doel heeft de schrijfvaardigheid van de student te verbeteren. Voor de propedeuse van de deeltijd- en duale variant combineert de opleiding beide programma's in één studieonderdeel.

Weging en oordeel

Het curriculum van de opleiding is transparant en inzichtelijk opgebouwd voor de drie varianten. De praktijkgerichte kennisontwikkeling is de kern waar het binnen de opleiding om draait, met aandacht voor de wisselwerking tussen theorie, onderzoek en professioneel handelen. De door de opleiding geboden begeleiding is adequaat, waarbij de opleiding een evenwicht zoekt tussen een zelfstandige studiehouding en het niet laten ontsporen van de student.

De kwaliteit van het personeel (vakinhoud, didactiek, kennis van de praktijk) is goed, het percentage masterdocenten stijgt. De opleiding ondersteunt professionalisering van het personeel; de aandacht voor promotietrajecten is hierbij op zijn plaats.

De keuzes van de opleiding ten aanzien van de instroom zijn doordacht en verantwoord. Studenten en alumni oordelen positief over de aansluiting van hun vooropleiding op de opleiding. De opleidingscommissie is adequaat van opzet en functioneert naar behoren. De faciliteiten zijn goed.

De gebruikte literatuur is adequaat voor het vakgebied, maar zou meer internationale literatuur mogen bevatten, zodat zij beter aansluit bij de internationale ambities van de opleiding. De keuze zich te richten op de grootstedelijke problematiek en het *outreached* werken zijn passend voor déze opleiding. Het palet aan minoren dat de opleiding heeft ontwikkeld, is goed.

Overwegende dat het programma helder is opgebouwd en de voor het vakgebied relevante studieonderdelen bevat, voorzien is van programmaliijnen die mede de structuur van het curriculum bepalen, de kwaliteit van het personeel goed is evenals de begeleiding van studenten en dat de opleiding de onderzoekscomponent duidelijk in het curriculum heeft opgenomen, komt het auditpanel voor Standaard 2 tot het oordeel 'goed' voor alle varianten.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Inleiding

DMR, en daarmee ook de opleiding MWD, heeft de afgelopen vijf à zes jaren veel geïnvesteerd (tijd, personen en geld) in het verder verbeteren van het toetsbeleid en alles wat daarmee samenhangt én in het verbeteren van het afstudeerniveau. Zowel tijdens de audit als uit de omvangrijke en gedetailleerde documentatie blijkt, dat de opleiding op dit punt een aantal belangrijke verbetermaatregelen heeft genomen. Zo is de uitvoering en de borging van de kwaliteit van toetsen tegen het licht gehouden en heeft de opleiding, waar nodig, actie ondernomen. Zo is het systeem van toetsing verbeterd evenals de operationalisering van het niveau van toetsen en beoordelen.

Benoemingsprocedure, profielschetsen en taken en verantwoordelijken van de leden van de examen- en toetscommissie zijn duidelijk vastgelegd. We zullen hierna ingaan op de rol van de examencommissie (vijf leden vanuit de opleiding, één lid extern) en de toetscommissie (zes leden), op het toetsbeleid en de kwaliteit van de toetsen en het afstudeerniveau.

Examen- en toetscommissie

De examencommissie van MWD is verantwoordelijk voor de jurisprudentie rond het toetsen. Zij bespreekt uitzonderingen rond toetsing, fraude (fraudebeleid is opgenomen in de studiegids), vrijstellingen (zie hierna) en behandelt bezwaarschiften. Studenten zijn via de studiegids op de hoogte van de weg waarlangs zij de examencommissie kunnen bereiken.

Studenten die menen in aanmerking te komen voor een of meerdere vrijstellingen, dienen daarvoor een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. De examencommissie beoordeelt iedere aanvraag in overleg met de docent die het betreffende studieonderdeel doceert waarvoor de student vrijstelling vraagt. Bij deze schriftelijke aanvraag dient de student bewijsmateriaal mee te sturen met een inhoudelijke argumentatie. Voor een vrijstellingsaanvraag maakt de student gebruik van een gestandaardiseerd vrijstellingsformulier. De vrijstellingsprocedure is goed geborgd; de examencommissie geeft in haar jaarverslag een overzicht van de vrijstellingen. In de regel betreft het vrijstellingen rond de beroepspraktijkvorming/stage omdat de student al beschikt over ervaring in het relevante werkveld.

De examencommissie is binnen de opleiding beter gepositioneerd dan dat tot voor kort het geval was en handelt overeenkomstig haar wettelijke bevoegdheden. Dat betekent dat zij toetsen beoordeelt, aanwijzingen geeft op het terrein van toetsen en beoordelen, zij examinatoren benoemt, de toetscommissie aanstuurt en uitvoering geeft aan de Onderwijs- en Examenregeling. De examencommissie is voldoende toegerust voor haar taak, zo stelt het panel vast, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Een belangrijke taak van de examencommissie, het beleid rond toetsen, heeft zij gemandateerd aan de toetscommissie.

De aanscherping de afgelopen jaren rond het toetsen en het te voeren beleid 'waren niet geruisloos'. De opleiding wijst erop dat zij in gesprek blijft met docenten en studenten om het toetsgebouw waar nodig aan te passen/te verbeteren. Zo worden toetsconstructeurs steeds beter gefaciliteerd en past de opleiding het vierogen principe ook toe bij toetsconstructie.

De toetscriteria zijn duidelijk uitgewerkt en binnen de opleiding besproken/toegelicht. Met ingang van 2013-2014 staan nog twee belangrijke verbeteringen op stapel rond de toetsing waaronder een onderzoek naar slecht onderscheidende toetsen waarvan het slaagpercentage boven de 80 procent ligt.

Uitwerking toetsbeleid

De opleiding heeft de uitgangspunten van, en haar visie over het toetsbeleid beschreven, evenals de kwaliteitscriteria waaraan toetsen dienen te voldoen. Voor haar is iedere toets een afspiegeling van de inhoud van het onderwijsprogramma en de leeractiviteiten. Dit betekent dat als voornamelijk kennis aan de orde is, de opleiding deze ook toetst en niet de hele competentie. Omdat competenties, leeractiviteiten en leeromgeving variëren, varieert de opleiding ook de wijze van toetsen (zie hierna) en beoordelen. Een duidelijk standpunt dat het auditpanel onderschrijft.

Het toetsbeleid is drie jaar geleden ontwikkeld door de toetscommissie. Daarbij zijn docenten nauw betrokken ten behoeve van het creëren van draagvlak voor het beleid. Vanuit de opleidingscommissie bereiken signalen over de kwaliteit van toetsing de toetscommissie. Laatstgenoemde kan dan in overleg met de examencommissie maatregelen nemen indien dat nodig is. Het beeld ontstaat dat examencommissie, toetscommissie, opleidingscommissie en de kwaliteitscommissie nauw samenwerken inzake de kwaliteit van toetsen en de wijze van toetsing. De borging van het systeem van toetsen en beoordelen is duidelijk vormgegeven. De stappen die leiden tot een goedgekeurde toets zijn beschreven: van de constructie van de toets op basis van de toetsmatrijs tot en met de goedkeuring van de toets door de examencommissie. De checklijsten voor de toetsen zijn beschreven (aan welke eisen moet bijvoorbeeld een meerkeuze-toets voldoen) evenals het toetsprotocol.

De opleiding hanteert verschillende toetsvormen, afhankelijk van de competentie, leeractiviteit en leeromgeving. Zo kent de opleiding behalve de traditionele meerkeuze- en open vragen toetsen een groot aantal andere toetsvormen waaronder de korte antwoord toets, de casustoets, de essaytoets, de stage- of praktijkopdracht, de gedragstoets, de reflectieopdracht en de portfoliotoets en het criteriumgerichte interview. De door het auditpanel bestudeerde toetsen, in de regel kennistoetsen, bleken van voldoende niveau. De vragen dekten in voldoende mate de breedte van het studieonderdeel en de diepgang van de vragen was voldoende. Het auditpanel pleit wel voor meer inzichtvragen. Die trof het panel in beperkte mate aan. Een andere aandachtspunt betreft de beantwoording van open vragen door studenten: het taalgebruik bleek daarbij niet altijd voldoende.

Het bovenstaande geldt voor de drie varianten waarin de opleiding wordt aangeboden. Daarnaast geldt voor de deeltijd- en duale variant dat ongeveer de helft van de leeractiviteiten in de praktijk plaatsvindt. Daarom is er bij hen sprake van minder variatie in toetsvormen dan bij voltijdstudenten. Het praktijkleren biedt wel meer mogelijkheden om competenties integraal, in de theorie en de praktijk, te toetsen in het vierde studiejaar. Deeltijd- en duale studenten bewijzen dat zij een competentie beheersen door een beroepsproduct te ontwikkelen of door een beroepshandeling uit te voeren, die door de praktijkbegeleider wordt geaccordeerd in een schriftelijk document dat de student opneemt in het portfolio. Student en praktijkbegeleider vullen een toetsingsformulier in dat de basis vormt voor een criteriumgericht interview. De praktijkbegeleider geeft een schriftelijk advies over de beoordeling aan de examinerator. Laatstgenoemde stelt het cijfer vast.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de kwaliteit van de toetsen. Zij geven aan voldoende geïnformeerd te zijn over de wijze van toetsing, de toetstijden, de 'te laat' regeling, de maatregelen in geval van fraude. Het toetsreglement is opgenomen in de studiegids van de verschillende varianten.

Eindniveau opleiding MWD

Het afstudeerprogramma van de voltijdvariant is verdeeld over de studie jaren 3 en 4. Samengevat betekent dit dat de studieonderdelen Praktijkleren 3, Innovatie en implementatie, Wederkerend leren en Scriptie en eindgesprek deel uitmaken van het afstudeerprogramma. De opleiding toetst dan alle negen competenties. Bijvoorbeeld: de toetsvorm voor het studieonderdeel Scriptie en eindgesprek zijn de scriptie en het criteriumgerichte interview. De opleiding toetst dan drie competenties op bachelorniveau: Onderzoek en Innovatie, Leven lang leren en samen leren, en de competentie Visieontwikkeling en maatschappelijk stelling nemen. Een tweede voorbeeld: het portfolio van Praktijkleren 3 bestaat uit beroepsproducten en een theoretische onderbouwing daarvan. De praktijkbegeleider geeft een schriftelijk advies over de beoordeling. Uiteindelijk beoordeelt de opleiding vier competenties op het bachelorniveau.

Voor de deeltijd- en duale variant geldt ook dat het toetsen van het afstudeerprogramma verdeeld is over de laatste twee studie jaren. De studieonderdelen Integraal werken, Praktijkleren 4, Wederkerend leren, Innovatie en implementatie, Scriptie en eindgesprek maken deel uit van het afstudeerprogramma waarbij de opleiding ook hier alle negen competenties toetst.

Wij merken nog op, zonder in dit verband te veel in detail te treden, dat de opleiding met ingang van het studiejaar 2012-2013 heeft ingezet op een grotere vergelijkbaarheid van de afstudeerprogramma's in de drie varianten. Dat het mogelijk is om verschillende varianten aan te bieden met een op onderdelen verschillende studieroute die tóch leiden naar een identieke set competenties, is aangetoond. Het auditpanel stelt vast dat de afstudeerprocedure erg omvangrijk is met veel variabelen.

Onderzoek naar het afstudeerniveau heeft ertoe geleid dat de opleiding meer nadruk legt op de theoretische onderbouwing van het afstudeerwerk, op verdieping en reflectie. Er is duidelijk sprake van een koers in de richting van een hoger eindniveau met een accent op meer diepgang en onderzoek. Ook het aspect 'taalgebruik' is daarbij naar voren gekomen als een (blijvend/steeds terugkerend) aandachtspunt.

Richten we ons tot de afstudeerdossiers (waaronder eindwerkstukken en portfolio's) die het panel voorafgaand aan de audit heeft bestudeerd dan stellen wij wat de beoordeling betreft vast dat dit op een adequate wijze is gebeurd. Studenten schrijven een individuele scriptie en leveren deze in via de plagiaatscanner *Ephorus*. Het rapport uit de plagiaatscanner vormt een onderdeel van het examendossier van de student en is één van de voorwaarden bij het beoordelen. Bij de scriptiebeoordeling zijn twee onafhankelijke examinatoren betrokken.

De scripties zijn uitgewerkt volgens een vast format: aanleiding, probleemstelling en doelstelling van het onderzoek, theoretisch kader, onderzoeksmethode, resultaten, conclusie en discussie, en reflectie op respectievelijk het onderzoek, het beroep en persoonlijke reflectie. Het onderzoek is ingebed in de praktijk; de vragen die de student opneemt zijn relevant. Opvallend is de sterke, tegelijk weinig kritische aansluiting bij de actuele ontwikkelingen zoals de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Welzijn Nieuwe Stijl: deze vormen als het ware het 'gegeven' kader van waaruit de student kijkt naar zowel het beroep als de betreffende thema's. Een kanttekening is dat het onderzoek overwegend wordt gepresenteerd als 'kwalitatief onderzoek'. Maar deze kwalificatie is volgens het auditpanel niet altijd terecht en/of er worden toch begrippen uit empirisch-analytisch onderzoek gehanteerd; bijvoorbeeld voor de motivering van de steekproef, of voor de verantwoording van de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek. Deze kanttekening neemt niet weg dat deze scripties het bachelorniveau representeren.

In dit verband merkt het panel het volgende op. Er is sprake van een 'opmerkelijke sprong' in kwaliteit tussen de afstudeerders uit de periode 2011-2012 enerzijds en 2012-2013 anderzijds. Afstudeerwerken uit de eerstgenoemde periode zijn vaak strak competentiegericht in de 'oude

stijl'; een aantal behoorlijk goede integratiewerkstukken, maar ook een versnipperde manier van afstuderen die weinig ruimte liet voor theoretische verdieping en systematisch leren denken. Het jaar daarna 2012-2013, is sprake van 'een substantiële scriptie' met een empirisch onderzoeksdeel. Hier loont zich binnen een jaar de versterking van de onderzoekslijn. Omdat het beleid hieromtrent drie jaar geleden echt goed is aangescherpt, zijn van de komende lichter verdere resultaten in deze richting te verwachten.

De beoordeling door docenten zou in een aantal gevallen strenger kunnen; studenten schrijven dan een sterk theoretisch hoofdstuk om vervolgens terug te vallen in het empirisch deel. Twee afstudeerproducten (voor de volledige lijst, zie de bijlage V) beoordeelt het auditpanel als onder de maat. Het betreft eindwerkstukken met een beoordeling op het grensvlak van 5 tot 6. Het panel komt tot deze conclusie omdat de onderzoeksmethode en vraagstelling onduidelijk zijn en het taalgebruik niet voldoende is. Bij een strakkere sturing op: de vraagstelling, de verantwoording die past bij de methode en het taalniveau, kan de opleiding een hoger afstudeerniveau bereiken van alle studenten. Het potentieel lijkt er te zijn, zo stelt het auditpanel vast.

Werkveld over de afstudeerkwaliteit

Het werkveld is tevreden over de afgestudeerden. Het instapniveau voor de arbeidsmarkt is voldoende, de markt kan uit de voeten met afgestudeerden van de opleiding. Ook alumni van de opleiding gaven aan dat zij tevreden zijn over de aansluiting van de opleiding op het werkveld. Zij hadden vrij snel een baan en de basis die de opleiding hen bood, was voldoende om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Weging en oordeel

De examencommissie en de toetscommissie functioneren naar behoren. Zij zijn voldoende toegerust voor hun takenpakket. De opleiding heeft geïnvesteerd in het verder verbeteren van het toetsbeleid, een proces dat nog gaande is. De opleiding beschikt inmiddels over een transparant toetsbeleid, met een grote verscheidenheid aan toetsvormen. De door het auditpanel bestudeerde toetsen zijn op bachelorniveau.

Het auditpanel stelt vast dat de beoogde en gerealiseerde kwaliteit van de afstudeerproducten op bachelorniveau ligt voor alle drie varianten. Er zijn weliswaar nog een aantal ontwikkelpunten aanwijsbaar in het afstudeertraject, zoals de koppeling onderzoeksvraag en onderzoeksmethode en taalkundige aspecten. Maar de opleiding besteedt hier aandacht aan en heeft op onderdelen al concrete maatregelen genomen. Al met al een dwarsdoorsnede van de weg die het hbo bewandelt. Belangrijke stappen gezet, hoopvolle stappen naar verdere verbetering. Het voorlopige resultaat laat zien dat het voor docenten nog zoeken is naar een goed niveau van toegepast onderzoek en naar een duidelijk beeld van wat praktijkgericht onderzoek is.

Gelet op bovenstaande weging komt het auditpanel voor Standaard 3 tot het oordeel 'voldoende' voor alle drie de varianten.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel komt tot het algemeen eindoordeel 'voldoende', omdat het vaststelt dat de opleiding er in alle drie varianten in slaagt om studenten af te leveren op bachelorniveau, het niveau waar de arbeidsmarkt behoefte aan heeft. De opleiding baseert zich daarbij op een set competenties die op een adequate wijze zijn samengesteld. De betrokkenheid van het werkveld is evident bij het actueel houden van de competenties. De doelstellingen leiden tot een curriculum dat duidelijk is gestructureerd en waarin verschillende programmalijnen te onderscheiden zijn. De docenten zijn toegerust om het studieprogramma met zorg en met kennis van zaken uit te voeren. De procedures rond toetsen en beoordelen zijn adequaat uitgewerkt. De opleiding kent tevens een zorgvuldig vormgegeven traject rondom het afstuderen waarbij zowel de praktijkkant van het vak als de theorie/onderzoekskant aan bod komen. De koppeling vraagstelling/onderzoeksmethode en het verder aanscherpen van taalaspecten zijn daarbij aandachtspunten.

6. AANBEVELINGEN

Hierna formuleren wij een aantal aanbevelingen. Het zijn aanbevelingen die enerzijds voortkomen uit onze bevindingen zoals in deze rapportage beschreven en die anderzijds het auditpanel de opleiding wil meegeven om de kwaliteit de komende jaren verder te verbeteren. Noem het 'aandachtspunten'.

De communicatie vanuit het management naar docenten/studenten kan op het terrein van meer praktische zaken, zoals logistieke processen, beter. Te denken valt hierbij aan rooster-technische kwesties en de nakijktermijnen van toetsen. Dat laatste ligt blijkbaar niet alleen aan de docenten, maar ook aan de invoering van, bij nader inzien, tijdelijk haperende computersystemen.

Het taalgebruik en het vermogen van studenten gedurende de hele opleiding om een helder verhaal op te stellen vragen om meer aandacht.

De toekomst van de deeltijd- en de duale variant kan binnen de opleiding nadrukkelijker op de agenda staan. Zo begreep het auditpanel dat overwogen wordt om deeltijd te laten samengaan met SPH en CMV om zo te komen tot een uitstroomprofiel integraal sociaal werker. Van de opleiding begreep het panel dat zij beide varianten wil behouden.

Het afstudeertraject is nu erg complex met verschillende producten die het bachelorniveau moeten tonen van de student. De opleiding wijst er zelf op dat dit logistiek een complexe operatie is. Een vereenvoudigd afstudeertraject moet mogelijk zijn met een beperkt aantal afstudeerproducten.

Zet de lectoren nog 'dieper' in bij de opleiding. Betrek hen meer bij het reguliere onderwijs. De interactie tussen studenten en lectoren mag intensiever. Het is aan de opleiding om dit verder vorm te geven.

De opname van een paragraaf 'Kritische reflectie' in de eindwerkstukken is aan te bevelen. Mede gelet op de prominente plaats van reflecteren in de opleiding.

Het auditpanel hecht er aan om op te merken dat, indien de opleiding een breed draagvlak weet te behouden bij de reeds ingezette route naar verbetering van het afstudeerniveau, bij de volgende audit het oordeel 'goed' in het verschiet ligt.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening HvA voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening HvA deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening HvA duaal	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	G
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

3 Competentiematrix opleiding MWD HvA gebaseerd op de beroepstaken van de MW-er

Competentiebasis Context	Deskundigheid. Volgens de professionele logica	Inbedding. Normatief handelen vanuit het beroep, bijdragen aan het beroep	Belichaming. Handelen vanuit persoonlijke en beroepsvertoefening
Micro; directe hulpverlening aan individuen, systemen en groepen	Verleent adequaat multi-methodische hulp- en diensten aan individuen met problemen die zich psychisch, sociaal en/of materieel voordoen in diverse vrijwillige en onvrijwillige (maatschappelijke) contexten en bevordert daarbij interculturele communicatie, vanuit grootstedelijk perspectief (1).	Is als medewerker loyaal aan zijn organisatorisch kader en kan daarbij geëngageerd meewerken en leiding geven en ontvangen kan vanuit de organisatie netwerkrelaties aangaan met andere positieve krachten (instellingen, burgers) die kunnen bijdragen aan de doelstellingen van de organisatie (4).	Werkt aan persoonlijke en professionele ontwikkeling (Bildung) en ontwikkelt daarbij zijn of haar persoonlijke kwaliteiten en beroepskwaliteiten (7)
Meso, op georganiseerd niveau, dus vanuit een organisatie of beroepsgroep	Werkt beroepsmatig vanuit de organisatie en organiseert interorganisatorische samenwerkingsverbanden (2)	Is als kritische professional loyaal aan zijn organisatorisch kader en levert een bijdrage aan beleid, beheer, kwaliteitszorg en projecten in de organisatie (5)	Draagt bij aan ontwikkeling van zichzelf en het beroep door reflectie, wederkerend leren, kennisontwikkeling en kenniscirculatie in opleiding en beroep, intervisie en coaching van collega's en/of stagiaires (8)
Macroniveau, namens cliënten en als burger en professional in onze maatschappij	Werkt, waar nodig en zo mogelijk aan: signalering, preventie en belangenbehartiging, ook ter verbetering van (maatschappelijke) omstandigheden van cliënten(groepen) (3)	Draagt bij aan de ontwikkeling van het beroep door onderzoek en innovatie (6)	Positioneert het beroep en entameert publiek debat, neemt daarin stelling, is gericht op de ontwikkeling van de samenleving en toont daarin maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef (9)

4 Competentiematrix MWD HvA, samenvatting

Competentiebasis Context	Deskundigheid. Volgens de professionele logica	Inbedding. Normatief handelen vanuit het beroep, bijdragen aan het beroep	Belichaming. Handelen vanuit persoonlijke en beroepsvertoefening
Micro; directe hulpverlening aan individuen, systemen en groepen	Methodisch werken met cliënten, gezinnen en groepen	Persoonlijke organisatie-identiteit en leidinggeven	Persoonlijke ontwikkeling en beroepsidentiteit
Meso, op georganiseerd niveau, dus vanuit een organisatie of beroepsgroep	(Keten)samenwerking vanuit de organisatie	beleidsontwikkeling en kwaliteitsbeleid	Leven lang leren en samen leren
Macroniveau, namens cliënten en als burger en professional in onze maatschappij	Signalering, preventie en belangenbehartiging	Onderzoek en innovatie	Visieontwikkeling en maatschappelijk stelling nemen

5 Landelijke eindkwalificaties MWD toegelicht en doorgenummerd

Sociaal-agogische en beroepsmatige taken	
Deze taken voert de sociaal agoog voornamelijk uit in de domeinen: primaire leefsituatie, de directe sociale omgeving en het functioneren in de samenleving, ofwel hulp en dienstverlening aan, met, namens en voor cliënten.	
A werken met en namens cliënten	
<i>verkennen, analyseren, definiëren</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De maatschappelijk werker legt contact met de cliënt c.q. het cliëntstelsel en streeft naar een samenwerkingsrelatie met de cliënt, ook in situaties gekarakteriseerd door drang of dwang. 2. De maatschappelijk werker vormt zich samen met de cliënt een beeld van de aard van de vraag van de cliënt - of problemen in de situatie waarin de cliënt verkeert.
<i>sociaal-agogisch handelen in engere zin</i>	<ol style="list-style-type: none"> 3. De maatschappelijk werker maakt een hulpverleningsplan of dienstverleningsplan in samenspraak met de cliënt, verantwoordt dit plan op toegankelijke wijze voor betrokkenen en spreekt daarmee de ontwikkelingsmogelijkheden van de cliënt aan. 4. De maatschappelijk werker verleent hulp en diensten op <i>methodische en reflectieve wijze</i>. Hij of zij handelt volgens de <i>regulatieve cyclus</i> en vangt, afhankelijk van de situatie, op verschillende punten in deze cyclus aan. Deze hulp- en dienstverlening neemt, afhankelijk van de situatie de verschillende vormen aan. 5. De maatschappelijk werker verleent op resultaatgerichte wijze hulp- en diensten volgens een breed spectrum van methodische benaderingen (<i>eclectisch integratief, methodisch niet eenkennig en evidence based als dat mogelijk, en gezien de situatie geëigend is</i>) en verantwoordt de inzet ervan. Ontwikkeling van het zelfregulerend vermogen, en empowerment van de cliënt, binnen de reële mogelijkheden vormen daarbij uitgangspunten. Ten minste de methodische benaderingswijzen, beschreven in de <i>body of knowledge and skills</i> maken onderdeel uit van zijn of haar methodische handelingsvermogen. 6. De maatschappelijk werker kan verwijzen naar netwerkpartners, evalueert en sluit af.
B Werken voor cliënten en potentiële cliënten	
<i>sociaal-agogisch handelen in engere zin</i>	<ol style="list-style-type: none"> 7. De maatschappelijk werker signaleert probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren in de maatschappelijke context (van cliënt, cliëntstelsel), zoals wetten, regels, voorzieningen, situaties die voor bepaalde groepen in de samenleving nadelig werken en handelt gericht op cliënt, cliëntstelsel en/of samenleving. 8. De maatschappelijk werker voorziet probleemveroorzakende of probleemversterkende factoren en handelt preventief. 9. De maatschappelijk werker bevordert interculturele communicatie. 10. De maatschappelijk werker begeleidt vrijwilligers, die betrokken zijn bij hulpverlening aan cliënten, op adequate wijze en gaat om met het spanningsveld tussen de (persoonlijke) doelen van de vrijwilligers, betrokken cliënt(en) en die van de organisatie.
Organisatorische en bedrijfsmatige taken	
Het werken in en vanuit een bedrijf of arbeidsorganisatie bevat het vermogen tot het ondernemend denken en handelen en het bijdragen aan het functioneren van bedrijf of arbeidsorganisatie, ook in afstemming naar andere bedrijven en organisaties.	
C Werken in de eigen instelling of organisatie	
<i>werken in en vanuit een bedrijf of organisatie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 11. De maatschappelijk werker voert taken uit in en vanuit een organisatie en is daarbij proactief sociaal ondernemer die belang stelt in het welzijn van mensen in de samenleving. 12. De maatschappelijk werker maakt deel uit van een organisatie, is als professional loyaal aan die organisatie, maakt zich de missie, beleid, doelstellingen en cultuur van de organisatie eigen en levert vanuit 'maatschappelijk werk perspectief' een bijdrage aan de uitvoering en ontwikkeling van missie, beleid, doelstellingen en cultuur. 13. De maatschappelijk werker initieert intercollegiaal overleg en samenwerking en werkt in teamverband. Hij neemt deel aan voortgang- en beleidsoverleg, projectgroepen, intervisiegroepen, signaleringsgroepen en werkbegeleiding. 14. De maatschappelijk werker levert een actieve bijdrage aan diverse vernieuwingsprojecten die binnen de organisatie in gang zijn of worden gezet of initieert, indien nodig, vernieuwingsprojecten en acquireert daarbij eventueel subsidiegelden. 15. De maatschappelijk werker werkt volgens en rapporteert conform het kwaliteitsborging-

	<p>systeem van de organisatie. De maatschappelijk werker verantwoordt de effectiviteit en efficiëntie van het functioneren naar collega's en leidinggevend van de bestaande kaders van de eigen organisatie.</p> <p>16. De maatschappelijk werker levert een bijdrage aan beheersmatige aspecten van de organisatie. Beheer valt daarbij op te vatten als het richting geven aan alle processen die zich in een organisatie afspelen met het oog op de gestelde doelen. De maatschappelijk werker voedt de informatiesystemen met gegevens uit de eigen portefeuille en gebruikt (ICT) hulpmiddelen voor het registreren van deze werkzaamheden. Hij is zich bewust van financiële afrekening en verantwoording.</p>
D Werken in externe samenwerkingsverbanden	
<i>werken in en vanuit een bedrijf of organisatie</i>	<p>17. De maatschappelijk werker draagt de in het beroep vigerende waarden en normen uit.</p> <p>18. De maatschappelijk werker organiseert en coördineert multidisciplinair overleg en samenwerking t.b.v. cliënten, cliëntsystemen en situaties waarvoor dat nodig is en neemt daaraan deel.</p> <p>19. De maatschappelijk werker voert de werkzaamheden uit die voortvloeien uit de samenwerking en levert een proactieve bijdrage aan het optimaal functioneren van externe samenwerkingsverbanden waarin hij of zij participeert.</p> <p>20. De maatschappelijk werker kan het beroep maatschappelijk werk profileren en zijn taakuitvoering volledig verantwoorden.</p> <p>21. De maatschappelijk werker kan andere professionals consulteren, adviseren en coachen.</p> <p>22. De maatschappelijk werker kan een andere professional aanspreken op het uitvoeren van zijn taken in het externe samenwerkingsverband.</p>
Professionaliseringstaken	
<p>Het werken aan persoonlijke professionaliteit en professionalisering omvat taken die bijdragen aan de ontwikkeling van een eigen beroepsidentiteit en het vermogen een bijdrage te leveren aan de beroepsontwikkeling, onderzoek en innovatie en het ontwerpen van diensten en methodieken voor klanten of klantgroepen, ofwel de professionele ontwikkeling van het beroep en de beroepsgroep in bredere zin.</p>	
E Zichzelf ontwikkelen in het beroep	
<i>leren</i>	<p>22. De maatschappelijk werker reflecteert op het eigen handelen en stuurt de eigen competentieontwikkeling.</p>
<i>de persoon van de professional als instrument.</i>	<p>23. De maatschappelijk werker handelt: normatief – ethisch volgens de grondslagen van het beroep; ondernemend en innovatief; met bewustzijn van de eigen grenzen; betrokken; empathisch; assertief; integer; doel- en resultaatgericht; kwaliteitsgericht.</p>
F Bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep	
<i>onderzoek en ontwikkelen</i>	<p>25. De maatschappelijk werker hanteert de beroepscode en leert werken volgens de beroepscode; hij kan omgaan met ethische dilemma's.</p> <p>26. De maatschappelijk werker levert een bijdrage aan de opleiding van maatschappelijk werkers, bijvoorbeeld door het begeleiden van stagiaires.</p> <p>27. De maatschappelijk werker draagt bij aan innovatie en beroepsontwikkeling.</p>

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Leerplanschema's 2012-13

Voltijd jaar 1					
Programmalijnen	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Wetenschappelijke theorie/discipline	Culturele antropologie/diversiteit 2 ec competenties 1 & 9	Psychologie stromingen 3 ec Competentie 1	Sociologie 3 ec Competenties 3 & 9	Filosofie 3 ec Competenties 1, 7 & 9	
Methodiek	Theorie & methodiek maatschappelijk werk	Culturele antropologie/religie 3 ec Competenties 1 & 7	Sociale psychologie 3 ec Competenties 1 & 3	Geschiedenis sociaal werk 2 ec Competenties 7, 8 & 9	
		Identiteit & socialisatie 5 ec Competentie 1	Intake en analyse 5 ec Competentie 1	Analyse cliënt & omgeving 5 ec Competenties 1, 3, 6, 8	Uitvoering hulpverlening/begeleiding 5 ec Competentie 1
Vaardigheden		Training basis gespreksvaardigheid	Training intakegesprekken	Training vervolgesprekken	
Theorie & vaardigheden	Onderzoek & Organisatie 5 ec Competenties 6 & 9	Het onderzoeksonderwerp 5 ec Competenties 6 & 9		Social work omgeving (& projectmatig werken/vergaderen) 3 ec Competenties 4 & 5	
Theorie & vaardigheden	Studieloopbaan begeleiding/kernreflectie	Introductie / Studieloopbaanbegeleiding Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding/reflectie Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding/reflectie Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding /CGI 2 ec Competenties 7, 8 & 9
		Doelgroepen en werkvelden 1 ec Competentie 7 & 8			
Toepassen theorie en vaardigheden	Praktijk & integratie	Praktijkleren (BPV) Competenties 1, 5 & 7	Praktijkleren (BPV) 1 ec Competenties 1, 5 & 7	Praktijkleren (BPV) 6 ec Competenties 1, 5 & 7	
Theorie & vaardigheden	Individuele profilering & divers	Taal 3 ec, competenties 1, 3 & 6			Studium Excellentie 1

Voltijd jaar 2					
Programmalijnen	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	
Wetenschappelijke theorie/discipline	Systeemtheorie 2 ec Competenties 1 & 3	Psychiatrie/ angst & depressie 2 ec Competentie 1	Psychiatrie / psychose & persoonlijkheidsstoornis 2 ec Competentie 1	Stads sociologie 2 ec Competenties 3 & 9	
Methodiek	Theorie & methodiek maatschappelijk werk	Ethiek 2 ec Competenties 1, 7 & 8	Culturele antropologie/zingeving 2 ec Competenties 1 & 7	Recht 2 ec Competenties 1, 3 & 7	
		Gezinsbenadering 6 ec Competenties 1 & 3	Verlies, trauma, rouw 5 ec Competenties 1, 2, 3, 7 & 8	Drang en dwang 5 ec Competenties 1, 2 & 4	Outreaching werken 5 ec Competenties 1 & 3
Vaardigheden	Training Gezinsgesprekken	Training Verwerkingsgesprekken	Training motiverende gespreksvoering	Training outreachend werken	
Theorie & vaardigheden	Onderzoek & Organisatie 3 ec Competenties 5, 6 & 9	Kwalitatieve analyse (& kwaliteitszorg) 3 ec Competenties 2, 4 en 8	Werken in en vanuit een organisatie 5 ec Competenties 2, 4 en 8		Resultaatgericht werken 3 ec Competenties 5 & 9
Theorie & vaardigheden	Studieloopbaan begeleiding & kernreflectie	Studieloopbaanbegeleiding/kernreflectie Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding/kernreflectie Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding/kernreflectie Competenties 7, 8 & 9	Studieloopbaanbegeleiding /CGI 3 ec Competenties 7, 8 & 9
		Praktijk & integratie	Praktijkleren (BPV) Competenties 1, 5 & 7	Praktijkleren (BPV) Competenties 1, 5 & 7	Praktijkleren (BPV) 5 ec Competenties 1, 5 & 7
Theorie & vaardigheden	Individuele profilering & divers	Rapportage, 3 ec, competenties 1, 3 & 6			Studium Excellentie 2
		Keuzevakken 3 ec			

Voltijd jaar 3					
Thema's	programmalijnen	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Methodiek/ vaardigheden	Theorie & methodiek maatschappelijk werk	Thema 1	Thema 2	Thema 3	Thema 4
		Organisatie	Methodiek	Veiligheid/taboes	Visie
Theorie & vaardigheden	Onderzoek & Organisatie	Project signalering voorbereiding afstuderen/profileren werk Uitvoeren in de BPV lijn. 2 ec Competentie 3			
Service SLB en vaardigheden	Studieloopbaan begeleiding/	Studieloopbaanbegeleiding 1 ec Competenties 7, 8 & 9			
	Kernreflectie micro/ meso	Praktijksupervisie 3 ec Competenties 1 & 7			
Toepassen theorie en vaardigheden	Praktijk & integratie	Praktijkleren (BPV) inwerkfase 10 ec Competenties 1, 2, 3, 4 & 7	Praktijkleren (BPV) Uitvoeringsfase 15 ec Competenties 1, 2, 3, 4 & 7	Praktijkleren (BPV) verdiepingsfase, CGI Mogelijkheden internationalisering 25 ec Competenties 1, 2, 3, 4, & 7	
Theorie & vaardigheden	Individuele profilering & divers	Honourstraject 1			

Voltijd jaar 4					
Wetenschappelijke Theorie/discipline	programmalijnen	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Methodiek	Theorie & methodiek maatschappelijk werk				
				Eclectisch integratief werken 6 ec Competenties 6 & 9	
Vaardigheden				Innoveren en implementeren 6 ec Competenties 6 & 9	
Theorie & vaardigheden	Onderzoek & Organisatie	Leeronderzoek in de minor		Afstudeeronderzoek / scriptie 12 ec Competenties 6 & 9	
Service SLB en vaardigheden	Studieloopbaan begeleiding/	Wederkerend leren, coachingspraktijk 2 ec Competenties 8			
	Kernreflectie meso/ macro	Onderzoekssupervisie Competenties 6 & 9			Endgesprek afstudeeronderzoek/scriptie 3 ec, competenties 6, 7 & 9
		Studieloopbaanbegeleiding competentie 7, 1 ec			
Toepassen theorie en vaardigheden	Praktijk & integratie	Leeronderzoek/stage tijdens minor		Afstudeeronderzoek / scriptie Mogelijkheden internationalisering	
Theorie & vaardigheden	Individuele profilering & divers	Minor 30 ec			
		Honourstraject 2			

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Programma Beperkte Opleidingsbeoordeling HVA-MWD 15 oktober 2013

Varianten: voltijd, deeltijd en duaal Locatie: Muller Lulofshuis, Wibautstraat 5a, Amsterdam	Samenstelling Auditpanel: Hans Stoltenborg , voorzitter Ger Broers , secretaris Anneke Menger Maria de Bie Sander Bax
---	--

Tijd	Gesprekspartners	Gespreksonderwerpen	
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditpanel Laura Koeter , opleidingsmanager Wim Hellings , lid MT, kwaliteitsmedewerker Sabina Bouma , kwaliteitsmedewerker Joost Fleuren , medewerker kwaliteitszorg Domein M & R		
08.30 – 09.30	Intern overleg auditpanel		
09.30 – 10.30	Management Willem Baumfalk , domeinvoorzitter Laura Koeter , opleidingsmanager Lisette Orij , curriculummanager Martin Stam , lector Wim Hellings , docent, medewerker kwaliteitszorg	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie -	
10.30 – 10.45	Pauze	<u>Interne terugkoppeling</u>	
10.45 – 11.45	Docenten Ursula Quirindoongo , docent 1 ^e en 2 ^e jaar voltijd Joep Holten , docent, coördinator 2 ^e jaar voltijd Emma Ploem , docent, coördinator 3 ^e jaar voltijd Anneke Wassink , docent 3 ^e en 4 ^e jaar, coördinator eindgesprekken Ton van Angeren docent, curriculummanager uitstroomprofiel jeugdzorg Anita Vogelaar , docent voltijd en deeltijd, coördinator 1 ^e en 2 ^e jaar deeltijd Peter Kemper , theorie docent voltijd en deeltijd Sjak van den Broek , docent, stagecoördinator	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen	
11.45 – 12.45	Studenten (parallel sessies)		
	Voltijd Abdi Tahir 1 ^e jaar Pascal van Zijtveld 2 ^e jaar Nick de Wit 3 ^e jaar O.C.lid Michelle Eugster 4 ^e jaar Emma van den Bosch 4 ^e jaar Bouchra El Zrak 4 ^e jaar	Deeltijd Abdel Amasslam 1 ^e jaar Nicole van den Broek 2 ^e jaar Claudia Barten 2 ^e jaar Alan Rodic 3 ^e jaar Patrick Tilborg 4 ^e jaar Martin van der Linden 4 ^e jaar	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten
12.45 – 13.30	Lunch auditpanel	<u>Interne terugkoppeling</u>	
13.30 – 14.15	Spreekuur docenten/studenten Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen + inzien materiaal		
14.15 – 14.45	Professionalisering	<u>Gespreksonderwerpen:</u> deskundigheidsbevordering/pop	

Tijd	Gesprekspartners	Gespreksonderwerpen
	Martin Stam , lector Fatima Bichbich , docent, onderzoeker Tineke Bouwes , onderzoeker, coördinator minor outreachend werken Leonie van der Valk , docent diversiteit, promovenda Ina Schuurman docent, masterstudent, ex-cursist didactische cursus Iddegien Kok docent, masterstudent, ex-cursist didactische cursus	docenten – onderzoek doen – lectoraat en kenniskring
14.45 – 15.30	Examencommissie/toetscommissie Marjolein Reali , voorzitter examencie Monique Huntjens docent/lid Joep Holten docent/lid Jeanine Baltzer , voorzitter toetscie Noor van den Berg docent/lid Norbert Bussink docent/lid	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - - resultaten - <i>(met focus op de aandachtspunten vanuit de documentenanalyse)</i>
15.30 – 15:45	Pauze	Interne terugkoppeling
15.45 – 16.30	Werkveldvertegenwoordiging en Alumni Michiel Lichtenberg , ondersteuner JES Otto Asselbergs , beleidsmedewerker BJAA Marc Onnen , beleidsmedewerker HVO- Querido Max Huber , Onderzoeker/ontwikkelaar Stichting EROP AF! Sanne Huisman , Onderzoeker Raad voor de Kinderbescherming Lisa de Vries , alumna voltijd Selim Ilkin , alumnus voltijd Ipek Ay , alumna voltijd Lobbetje Visser , alumna deeltijd	<u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent – niveau <u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
16.30 – 16.45	Interne terugkoppeling: bepaling pending issues Inzien materiaal	Interne terugkoppeling
16.45 – 17.00	Pending issues (alle gesprekspartners beschikbaar)	
17.00 – 17.45	Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling	
17.45	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de opleiding MWD is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde “Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs” van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding. De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als ‘gesprekken tussen vakgenoten’.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V   Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding MWD.
- Organigram instelling/opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
  - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Verslagen overleg in relevante commissies/organen.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.
- Door het panel bepaalde representatieve selectie van afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering; i.c. afstudeerwerkstukken op studentnummer:
  1. 500603889
  2. 500542961
  3. 500542667
  4. 500502605
  5. 500606951
  6. 500542264
  7. 500613292
  8. 500603900
  9. 500547909
  10. 500603049
  11. 500516549
  12. 500603842
  13. 500232432
  14. 500605618
  15. 500601269
  16. 500603813
  17. 500629677
  18. 500547205
  19. 500605227
  20. 500603328
  21. 500544665
  22. 500606943
  23. 500611115
  24. 500610616
  25. 500627565
  26. 500611062
  27. 500613041

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Overzicht panelleden

Naam (inclusief titulatuur)	Rol (voorzitter / lid / studentlid)	Domeindeskundige (ja / nee)
De heer drs. G. J. Stoltenborg	Voorzitter	Nee
Mevrouw prof. dr. M. de Bie	Lid	Ja
Mevrouw drs. A. Menger	Lid	Ja
De heer S. Bax	Student-lid	Nee

Secretaris/Coördinator

Naam (inclusief titulatuur)	Rol	Gecertificeerd (jaar)
De heer drs. G. Broers	Secretaris	Sinds 2010

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Stoltenborg is senior adviseur bij Hobéon en treedt veelvuldig op als voorzitter bij accreditatieonderzoeken van hbo-master en hbo-bacheloropleidingen, waaronder ook veel audits in het domein Social Work.
2	Mevrouw De Bie is voorzitter van de Vakgroep Sociale Agogiek aan de Universiteit Gent en tevens als hoogleraar verbonden aan deze universiteit.
3	Mevrouw Menger is lector Werken in Justitieel Kader aan de Hogeschool Utrecht en rondt dit jaar haar promotietraject af.
4	De heer Bax is MWD student aan de Hogeschool Utrecht.

Op 3 september 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel Maatschappelijk Werk & Dienstverlening van de Hogeschool van Amsterdam onder het nummer:001938.

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer G.J. Stoltenborg

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Den Haag

Datum:

26 juni 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw M. de Bie

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Beveren

Datum: 14 juni 2013

Maia M. de Bie

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw A. Menger

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Utrecht

Datum: 28-06-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer S. Bax,

is als studentlid gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

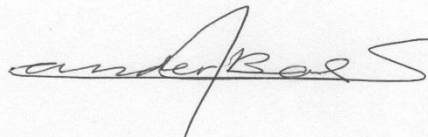
Plaats:

Amersfoort

Datum:

07-08-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

De heer G. Broers

---

is als secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

---

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool van Amsterdam

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

De Haag

Datum:

22/6/13

Handtekening:

[Handwritten signature]

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl